ГАЗАР ТАРЯАЛАНГАЙ, МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ АБАХА, ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАХА ТҮСЭБҮҮДЭЭ, СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДАА НЭРЭТЭЙ ТҮРЭТЭЙГӨӨР ДҮҮРГЭҺЭН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ НЭРЭ ХҮНДЭ, АЛДАР СОЛО!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 253 (10621) | 1964 оной октябриин 24, суббото | Сэн 2 мүнгэн

ЭХЭ ОРОНДОО 8 МИЛЛИОН 180 МЯНГАН ПҮҮД ТАРЯА ТУШААЖА, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ХАЛУУН АМАРШАЛГАДА ХҮРТЭҺЭН БУРЯАД ОРОНОЙНГОО ТАРЯАШАДТА ГАЗЕТЫМНАЙ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕР ЗОРЮУЛАГДАБА.

КПСС-эй Буряадай обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Буряадай АССР-эй колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, бүхы ажалшадта

Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа худалдаха социалис уялгануудаа дүүргээ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ханангяар тэмдэглэнэ. Республикын колхозууд болон совхозууд Эхэ оронойнгоо амбаарта 8 миллион 180 мянган пүүд гэхэ гү, түсэбөөр хараалагдаһанһаа 2 миллион 576 мянган пүүдээр ехэ орооһо таряа Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулба. Гүрэндэ хартаабха худалдаха жэлэйнь түсэб, мяха, һү, үндэгэ бэлэдхэхэ 9 һарын түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула республикын колхозууд, совхозуудай ехэ арга боломжонуудтай байһыень эдэ амжалтанууд гэршэлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет эдэ амжалтануудаарнь Буряадай АССР-эй колхознигуудые, совхозуудай хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, үйлэдбэриин управленинүүдэй, партийна, совет, профсоюзай, комсомолой организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые халуунаар амаршалаад, совет арадуудай хани барисаата бүлэ дотор жагсаһан эдэнэр агууехэ социалис Эхэ оронойнгоо аша туһада хүдөө ажахыгаа улам ехээр хүгжөөн дэбжээхын тула саашадаашье оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэхэ гэжэ батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ — СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

КПСС-эй Центральна Комитедтэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Гүрэндэ орооһо таряа худалдаха социалис уялгануудаа дүүргээбди гэжэ Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ехэ баяртайгаар элидхэнэ. Эхэ ороной амбаарта 8 миллион 180 мянган пүүд гэхэ гү, түсэбөөр хараалагдаһанһаа 2 миллион 576 мянган пүүдээр ехэ орооһо таряан оруулагдаа. Гэхэтэй хамта, эдеэ хоолой тон һайн ургамал — 7 миллион пүүд үлүүтэй шэниисэ худалдагдаа. Республикын ажахынууд ерэхэ жэлэй ургасада хэрэглэгдэхэ үрэһэ хүрэнгөөр өөһэдыгөө хангаад, колхознигуудай ажалта үдэртэнь орооһо таряа үгэжэ, шухала хэрэгтэй тэжээлэй фонднуудые байгуулжа байна. Тэрэшэлэн гүрэндэ хартаабха худалдаха түсэб дүүргэгдээ.

Республикын колхозууд болон совхозууд парти, правительствын заабаринуудые хүтэлбэри болгон, һүүлэй жэлнүүдтэ газарай ашаглагдасые һайжаруулаа, ургасаар һайн ургамалнуудай тарилгые үргэдхөө, газарай хүрьһэндэ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ бүри ехээр тараан нэбтэрүүлдэг болоо. Үйлэдбэридөө түрүү дүй дүршэл, эрдэм наукын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлдэг болонхой.

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин Бэшүүрэй совхоз, «Знамя Ленина», «Родина», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудтахи, Хяагтын управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздохи шэнэ газар дээрэ орооһото ургамалнуудһаа илангаяа һайн ургаса абтаа.

Колхозууд, совхозуудые шэнэ тракторнууд, комбайнуудаар, хүдөө ажахын машинануудаар зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэй зүгһөө үзүүлэгдэһэн туһаламжа орооһо таряа бүри ехээр ургуулжа абахын түлөө тэмсэлдэ шиидхэхы удха шанартай байгаа. Хуряалгын үедэ республикын промышленна предприятинуудай, һургуулинуудай коллективүүд ехэ туһа хүргөө.

Мүнөө хүдөө тосхонуудай ажалшад хүдөө ажахынгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын тула шухала бүхы хэмжээ абажа байна. Республикын малшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр гүрэндөө һү, мяха, үндэгэ худалдаха 9 һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээ, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилэн абаха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ социалис уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлээ.

Хүдөө ажахые интенсификацилхын түла партиин табиһан зорилгонуудые дары түргэн бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилхэбди, манай орон доторхи коммунис байгуулалтын программые дүүргэлгэдэ зохихо хубитаяа оруулхабди гэжэ Буряадай АССР-эй колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, бүхы ажалшад КПСС-эй Центральна Комитедые, Советскэ правительствые найдуулна.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМ — БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

АЖАЛАЙ ИЛАЛТА ТУХАЙ АЙЛАДХАЛНУУД

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүрэндөө орооһо таряа худалдаха социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан, Эрхүүгэй, Шэтын, Амарай областьнуудай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, бүхы ажалшадые амаршалба.

ЭРХҮҮГЭЙ областиин ажалшад Эхэ оронойнгоо амбаарта 35 миллион 842 мянган пүүд гэхэ гү, түсэбөөр хараалагдаһанһаа 799 мянган пүүдээр ехэ орооһо таряа оруулаа. Хартаабха гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбынь амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

ШЭТЫН областиин таряашадай хубита—16 миллион 266 мянган пүүд орооһо таряан. Эдэнэр даабаряа 5 миллион 277 миллион пүүдээр үлүүлээ. Эдеэ хоолой гол ургамал—12 миллион 370 мянган пүүд шэниисэ худалдаба.

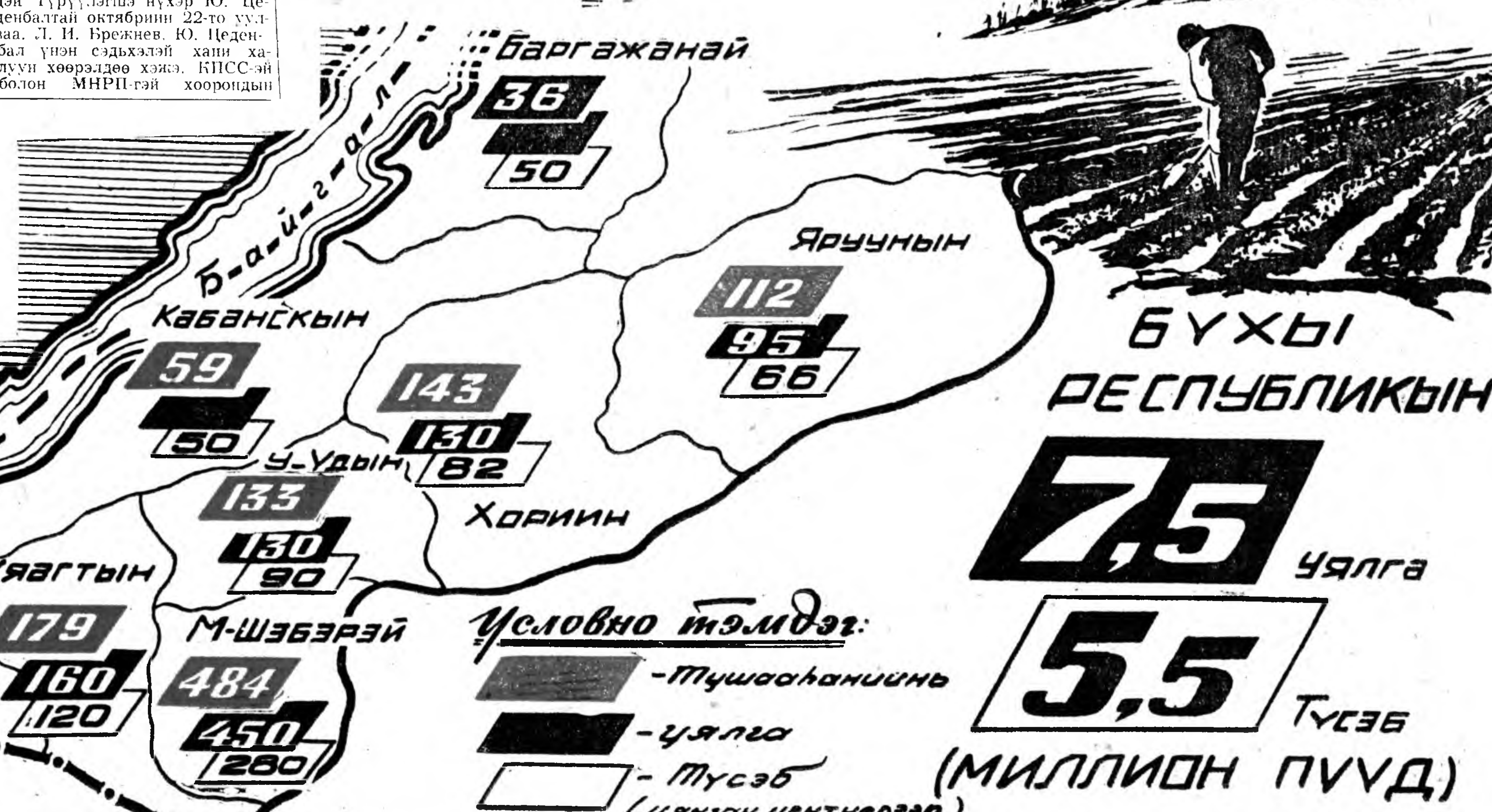
АМАРАЙ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө уялга нэрэтэй солотойгоор дүүргээ. Эдэнэр гүрэндөө 11 миллион 72 мянган пүүд гэхэ гү, түсэбөөр хараалагдаһанһаа 694 мянган пүүдээр ехэ орооһо таряа гүрэндөө худалдаба. 9,4 миллион пүүд гэхэ гү, түсэбһөө 2 миллион пүүдээр үлүү шэниисэ худалдаа.

(ТАСС).

Л. И. Брежнев Ю. Цеденбалтай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежнев Москвада ерээд байһан Монголой Арадай революционно партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. Цеденбалтай октябриин 22-то уулзаа. Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал үнэн сэдьхэлэй хани халуун хөөрэлдөө хэжэ, КПСС-эй болон МНРП-гэй хоорондын аха дүү ёһоной харилсаа саашаданъ хүгжөөхэ асуудалнуудые, тэрэшэлэн монгол-совет харилсаа холбооной асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

(ТАСС).

ХУРЯАЛГЫН БААТАРНУУД

Бэшүүрэй совхозой бэрхэ комбайнер С. В. Ткачев «СК-3» комбайнаар энэ жэлдэ 401 гектар хадажа, хуряажа, 6027 центнер тарая сохёод, ажахы дотороо эрхимлэжэ гараа.

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой комбайнер Д. Б. Бадмаев түрүү зэргэдэ гаранхай. Тэрэ 24 үдэртэ 301 гектар тарая хадажа, хуряажа, 2616 центнер орооһо суглуулаа.

«Маяк» колхоз жэлһээ жэлдэ орооһо тарянанай баян ургаса абадаг. Байгша ондошье тарялангай га бүриһөө 10 центнер орооһо хуряажа, гүрэндөө 12 мянган центнер шэниисэ худалдаа. Энээндэ агроном Апполинария Харитоновна Копыловагай аша габьяа ехэ.

Саянай совхозой шударгы бэрхэ комбайнернуудай дундаһаа Д. Эрдынеев урдыхидаал адли шалгарба. Энэ дүршэл ехэтэй комбайнер 330 га хуряажа, 3652 центнер тарая сохёо.

Улаан-Үдын 1-дэхи автоажахын жолоошон Кузьма Оловянников энэ жэлэй ургаса хуряалга, гүрэндэ тарая зөөлгэдэ дэлгэрэнг социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной октябриин 24.

Ургасынгай баяр

ШЭНЭ ИЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ

А. У. МОДОГОЕВ,
КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь

ГҮРЭНДӨӨ тарая худалдаха социалис уялгатайгаар бэлүүлһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые, республикын бүхы ажалшадые партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй правительствын халуун амаршалгые Буряад ороной ажалшан бүхэн мүнөөдэр ушааха, баярлааха, омогорхоо байһаниинь элитэ. Эхэ ороной амбаарта 8 миллион 180 мянган пүүд тэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 2,5 миллион пүүд тарян оруулагдаа.

Тиихэдээ хамта колхоз, совхозуудтай ерэхэ жэлэй таригда. тарилганда урдаа хүсэд хураах һайн шанартай үрэһөө хангагдаһан. Мүн нёдондонойхиһоо нилээд эхэ орооһо тарая малай тэжээлдэ үлөөнхэй.

Эдэ бүгэдэ нэн түрүүн бүхы колхозниигуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, хүдөөгэй партиин организацинуудай баян ургаса абахын түлөө үсэд нэтэрүүгээр оролдоһоной ашаа үрэ мүн.

КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, Буряад ороной хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүхы совет хүнүүдтэй адли, хүдөө ажахын үйлэдбэринэй интенсификацин замаар хүгжөөхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэжэ байна. Мүнөө жэл хабартаа газар хахалха, тарилга хэхэ, ургасын хойноһоо харууһалхадаа эхилээд, ургаса хуряалга дүүрэтэр бүхы хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэгдэжэ байна гэжэ тэмдэглэлгэдэхэ. Байгша ондо республикын колхоз, совхозууд уһалагдадаг газараа үргэдхэжэ, тэндээ шэниисэ, хартаабха, саахарай свёкло, кукуруза мэтэ ургамалнуудые тариһан. Урда жэлнүүдэйхиһээ нилээд эхэ органическа болон минеральна үтэгжүүлгэнүүд хэрэглэгдээ. Ургаса хуряалгын дүн гаргахада, энэ жэл Баргажанай управлениин ажахынуудта орооһо тарян гандажа, үертэ абтажа, мүн Мухар-Шэбэрэй, Зэдын болон бусад зарим управленинүүдэй ажахынуудта нилээд ехэ тарян мүндэртэ сохюулжа хосорбошье, республика дотор абтаһан орооһо тарянай, хартаабхын, овощ болон кукурузын дунда зэргын ургаса урда жэлнүүдэйхиһээ дээгүүр байгаа.

Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхоз уридшалан гаргагдаһан дүнгэй ёһоор орооһо тарянай бүхы тарилгын га бүриһөө дунда зэргээр 20 центнер орооһо суглуулаа. Тиихэдэ баян ургаса абадаг мастер гэжэ алдаршаһан нүхэр Челночковой бригадынхид гектарай 30 центнер хуряатаа.

Мүн Бэшүүрэй совхоздо, Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ, Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» болон Калининай нэрэмжэтэ колхозууд, Улаан-Үдын управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ, Түнхэнэй управлениин «Сибиряк» колхозуудта, Нарһатын совхоздо болон бусад олон ажахынуудта баян ургаса гараа. Кабанскын управлениин совхозууд гороховой һайн ургаса түйлаһан байна.

Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын, Хориин, Яруунын, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управленинүүдэй тарияшад энэ илалтада ехэхэн хубитаяа оруулаа. Тиигэжэ хүдөө ажахынай үйлэдбэриин үндэһэ һуури болохо орооһо тарая абалгые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ үшөө нэгэ алхам хэгдэбэ гэжэ. Энэл замаар бидэнэр саашадаа дабшаха уялгатайбди. Энэ амжалтаяа багадхажа, урдэ хааха, тарян сэбэрдэжэ, поли дэрэ үтэгжүүлгэ эоха, техникэдэ зайабаригаар механизаторнуудые һургаха шудхала хүдэлмэрилэгшэдые эмхидхэхэ эрилтэ партиина ерэжэ. Эдэ хүдэлмэрилэгшэдые хүсэдөөр хэжэ шадаал һаа, газар тарялангай талаар энэ жэлэй амжалтатайгаар дүүргэжэ, ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуури бэхибэди гэжэ хэлэхэ эрхэтэй байхабди.

* *

Гүрэндэ тарая тушааха уялгаа бэлүүлхэтэй хамта республикамнай гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ худалдаха 9 нарингаа түсэб дүүргэһэн байна. Тиигэжэ олохон колхоз, совхозуудай тарияшад, малшад, партиина организацинуудай хүтэлбэри доро ябажа, хүдөө ажахыг хүгжөөлгэдэ ... оролдоно байна.

Мүнөө үедэ газар тарялангай талаар жэл дүүрэн гэжэ хэлсэжэ байгаа, мал ажахын талаар энэ эдэ бэрхэшээлтэй, харюусалга ехэтэй саг — үбэлжэлгэ талаар гэжэ ерэбэ.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ малнай нёдондонойхиһоо нилээд һайн сагта оробо. Үбһэ тэжээл, илангаяа шэмэтэ болон концентрированнэ тэжээл олонхи ажахынуудта урда жэлэйхиһээ нилээд ехэ бэлэдхэгдэнхэй. Малай байрыншье талаар муу бэшэ. Малшаднай баян дүй дүршэлтэй боложо байна. Тиимэһээ мүнөө үедэ бүхы анхарал, оролдолгоёо шиидхэхы асуудалнуудта хандуулха уялгатайбди.

Мал ажал дээрэ абажа харахада, мүнөө эгээн шухалань — мал үсхэбэрилгэ болоно. Үнэхөөр бүхы түрэлэй мал олоор үсхэбэрилжэ шадаагүй һаа, хаанаһаа мяха, һү, нооһо болон мал ажалай бусад продуктнуудые ехэдхэхэ тухай хэлсэхэ болонобибди? Тиин манай ажахынуудта нилээд олон эхэ мал жэлһээ жэлдэ һубайржа, түл үгэнэгүй. Энээнэй уршагһаа колхоз, совхозууд мал ажалай айхабтар ехэ продукци алдана ха юм. Хэрбээ нимэ ээзэн буса ябадалые усадхажа шадаагүй юм һаа, саашадаа мал ажалаа хүгжөөхэ, мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха гэһэн манай түсэбүүд бэелүүлэгдэнгүй үлэхэ бшуу.

Малаа үсхэбэрилхэ хэрэгые мууграар эмхидхэһэнэй уршагһаал, хэдэн мянган мал гарзалжа, хэдэн зуу, мянган тонно мяха, һүн хосорно ха юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Хяагтын, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй управленинүүдэй олохон ажахынууд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө бэелүүлхэ талаар нилээд ехэ бэрхэшээлтэй ушарна. Эхэ малаа олоор һубайруулжа, жэжэ малаа үхэл гарзада оруулһанай эсэстэ мяханда тушаахаар малынь үгы тооной болошохой. Тиимэһээ партиин областной комитет, үйлэдбэриин парткомууд, олохон ажахынуудай партийна организацинууд болон хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ зунһаа эхилээд, эбэртэ бодо мал, хони, гахай үсхэбэрилхэ хэрэгые гуримшуулха талаар хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээ. Энээнэй ашаар байгша ондо үнеэдые, эмэ хашарагуудые, эхэ хонидые үрэжүүлхэ хүдэлмэри нилээд эмхитэйгээр үнгэрһэн байна. 1965 ондо гахайн мяха абалгые 3 дахин ехэдхэжэ, тэрэниие 120 мянган центнертэ хүргэхын түлөө эхэ гахайнуудай тоо эрид олошоруулха талаар эрид хэмжээн абтаа. Эдэ хэмжээнүүд һаяхан үнгэрһэн республикын гахайшадай зүблөөн дээрэ һайшаагдаһан байна.

Тиигэбэшье, хүдөөгэй бүхы партийна комитедүүд, үйлэдбэриин управленинүүд, тэндэхи мэргэжэлтэд мал үсхэбэрилхэ асуудалые ёһотой һайнаар, тодорхойгоор эмхидхэнэ гэхын аргагүй. Тиимэһээ партийна комитедүүд, үйлэдбэриин управленинүүд энэ асуудалые шанга хиналта дороо абаха ушартай болоно.

Республикын колхоз, совхозуудта мал ажалай бүхы һалбаринуудта хүдэлхөөр мэргэжэлтэд мүнөө үсөөн бэшэ. Тэдэнэй олонхинь ажал хэрэгээ мэдэхэ, шадабаритай хүнүүд. Теэд тэдэ мэргэжэлтэдэй олонхинь мал ажалаа тодорхойгоор удариданагүй.

* * *

Мүнөө үедэ бүхы түрэлэй мал үсхэбэрилхэ хэрэгые һайнаар эмхидхэхынгээ хажуугаар хүдөөгэй ажалшадай бүхы хүсэн, анхарал оролдолгонь малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ зорюулагдаха ушартай. Мүнөө жэл малай үбэлжэлгые гарза гайгүйгөөр үнгэргэхэ бүхы арга боломжо бии: тэжээл, малай байра, малшад хүсэд. Үбэлжэлгын үедэ һү, мяха, үндэгэ, нооһо абалгые эрид ехэдхэхэшье аргатайбди.

Жэлэй хоёрдохи хахадта республикын бүхы колхоз, совхозуудта тооной һү һаали нэмэжэ, сагаан эдеэн ехээр абтаһан байна. Хяагтын, Улаан-Үдын, Баргажанай управленинүүдэй зарим ажахынуудтал энэ талаар бираагүй. Һү һаалиин дээшэлһэниинь бэлшээриин ногооной һайн байһанһаа болоошье гээшэ. Теэд энээниие гансахан бэлшээриин һайнһаа болоо гэхын аргагүй. Энэмнай шадабаритай бэрхэ һаалишадай олошорһонһоо, тэдэниие алишье талаар урмашуулһанай аша урэ мүн.

Зүгөөр һүүлэй үдэрнүүдтэ зарим газарта һү һаали ямаршье ушар шалтагаангүйгөөр доошолжо байна. Ажал хэрэгтээ эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг хүтэлбэрилэгшэд үбэлжэлгын эхилхэһээ хойшо үнеэдтээ үбһэ тэжээл, корнеплод, хартаабха дуран соонь эдюулжэ, һү шэмыень дээшэлүүлжэ байнхай.

Тиимэһээ республикын бүхы колхоз, совхозууд энэ жэлэй дүрбэдэхи кварталда һү һаали эрид дээшэлүүлжэ, ерэхэ жэлдэ һү ехээр абаха арга олгохо жэшээтэй.

Саашадаа мяха ехээр абахын тула малаа һайса шахан таргалуулха хэрэгтэй гэжэ үнинһөө хойшо мэдээжэ. Үүсэлэгдэхэ малые тэжээл гамнангүйгөөр эдеэлүүлээл һаа, хэды шэнээн ашатайб гэжэ малшан бүхэн ойлгодог. Энээниие Яруунын совхозой, Түнхэнэй, Баргажанай, Хориин үйлэдбэриин управленинүүдэй олохон ажахынуудай байдал дээрэһээ хаража боломоор. Эндэ бурууд, хашарагуудые түргэнөөр түлжүүлдэг, шахан таргалуулдаг болонхой.

Мал шахан таргалуулхадаа бэрхэлаар Баргажанай, Кабанскын болон малшад олон. Тэдэнэрэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо шухала.

Адуу олоор үсхэбэрилжэ, мориной мяха абаха арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шадахагүйбди. Мүнөө жэлдэ моридой тоо зарим тэды олошороо, тиигэбэшье, һанаһанда хүрэхөөр үдэнэгүй. Яруунын, Захааминай болон бусад аймагуудай захагүй үргэн бэлшээридэ хэдэн мянган адуу түхэреэн жэлдэ бэлшээжэ боломоор. Ажахынуудтамнай шадабаритай бэрхэ адуушадшье олдохо. Юун дуталданаб гэхэдэ, Хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхэ министерство, үйлэдбэриин управленинүүд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгые хүсэд һайнаар эмхидхэжэ шаданагүй бшуу.

Гадна шубуу үсхэбэрилгэдэ анхарха саг ерээ. Юуб гэхэдэ, манай колхоз, совхозууд шубуу үсөөн барижа, тахяа бүриһөө олон үндэгэ абажа шаданагүй. Тахяа мууса эдеэлүүлэгдэнэ. Шалгаад үзэхэдэ, тэдэндэ миил орооһо тарянһаа ондоо юумэ үгтэнэгүй. Тиимэһээ шубуу үсхэбэрилгые промышленна үндэһэ һуури дээрэ табижа, тэндэ хүдэлдэг хүнүүдые шубуу харууһалха, эдеэлүүлхэ талаар һургаха хэрэгтэй болоно. Тиигээл һаа энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ үндэгэ абалгые 2—3 дахин ехэдхэжэ шадагдаха.

* * *

КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй шиидхэбэриин үндэһөөр республикын колхоз, совхозуудта ажахы дотороо тусхай мэргэжэлтэй бригадануудые эмхидхэхэ хүдэлмэри захалаа. Энэ талаар түрүүшын алхам хэгдэжэ, тэрэнэй аша үрэнь харагдажа захалаа.

Тусхай шэглэлтэй отделени, бригадануудые байгуулжа, тэндээ нэгэ түрэлэй мал бариха гэхэ гү, али ажахын нэгэ-хоёр һалбари эрхилхэ тэдэ зарим управленинүүдэй ажахынуудай бэелүүлжэ байһан хэмжээнүүдые һайшаахаар, тэдэнэрэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхээр.

Тэрэнэй хажуугаар ажахынуудай зононуудай хоорондоо хамһалсаа нэгэ шэглэлтэй һалбари хүгжөөхэ хэрэгые шударгыгаар эмхидхэхэ шухала болоно. Энэ талаар Кабанскын үйлэдбэриин управлениидэ һайшаалтай юумэ хэгдэжэ захалаа. Энд Шергинскэ, Оймороой совхозууд гахай үсхэбэрилгоор хоорондоо холботой болонхой. Оймороой совхоздо [illegible] шоонхонууд абтажа, түлжүүлэгдэ[illegible] Шергинскэ совхоздо гахай [illegible] таргалуулагдаха хараатай. [illegible] хоёр ажахы хамтаржа, нэгэ [illegible] продукт гаргаха гээшэ аша [illegible] гэжэ мэдэрэгдээ. Хэрбээ эдэ ажа[illegible] нууд байгша ондо 4—5 мян[illegible] центнер гахайн мяха абаһан бай[illegible] хамтараад ажаллахадаа, 1965 [illegible] тэрэнээ 24 мянган центнертэ хүр[illegible] хөөр бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай.

Колхоз, совхоз хоорондын түс[illegible] предприятинуудые (шубуунай [illegible]рика, гахай шахаха ажахынууд [illegible] мэтэ) олоор эмхидхэмээр. [illegible]гөөр тиихэдээ яаража, дутуу [illegible] юумэ хэжэ болохогүй, бүхы т[illegible] һаань бодомжолхо шухала.

Мүнөө дээрээ шубуу үсхэбэри[illegible] томо фабрикануудые эмхидхэ[illegible] байгаад, шубуунай фермэнүүдые [illegible] хэхээ һэдэдэг ябадалтай тэмс[illegible] хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын жэл дүүрэнт[illegible] байна. Республикымнай хүдөө а[illegible]хын бүхы хүдэлмэрилэгшэд парт[illegible] Центральна Комитедэй, Советскэ пр[illegible]вительствын амаршалгаар урмаша[illegible] 1965 ондо хүдөө ажахын бүхы з[illegible]лэй продуктнуудые эрид ехээр а[illegible]хын түлөө бии байгаа ехэ арга [illegible]ломжонуудаа хүсэдөөр хэрэгл[illegible] бүхы хүсөө шадалаа, мэргэжэл ша[illegible] бариа элсүүлхэ байһандань дам[illegible]гүй.

АРАДАЙ ХИНАГШАДАЙ ҮҮРГЭ ЕХЭ

Гүрэндөө республикамнай тарая тушааха уялгаяа дүүргэбэ. Эндэ манай Зэдын үйлэдбэриин управлениин ажалшадайшье хубита бии гээшэ. Юрэдөө ехэ баяр омогорхол түрэмөөр лэ.

Бидэнэр—партийно-гүрэнэй хиналтын комитедээрхин хуряалгын үедэ ямар хүдэлмэри ябуулаа гээшэбибди—баһал бүридхэжэ үзэмөөр.

Тарая хуряалгын эхилхэтэй адли маанад семинар үнгэргөөд, һүүлээрнь партийно-гүрэнэй комитедэй дэргэдэ нүүдэл 3 бүлэгүүдые эмхидхээ һэмди. Тэдэмнай колхоз совхозуудта хуряалгын шанар шалгаха даалгабари абаһан. Нүхэд К. И. Гончарова (агроном), М. Д. Мункуев (инженер), Н. А. Цинков (персональна пенсионер), Ф. Я. Клетчатов (Ториин совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ), Д. Д. Бадмажапов (аймагай газетын редакторай орлогшо) болон бусад мүнөөшье хүрэтэр эдэбхитэй шударгыгаар хүдэлжэ байһаар. Тэдэнэр ажахынуудта ошожо, хинагшадай бүлэгүүдтэ туһалдаг. Гадна хуряалгын эхилһээр саг зуурын 62 постнууд хүдэлнэ. Тэдэнэр нилээд олон дутагдалнуудые элирүүлэлсээ. Жэшээнь, Октябрьска совхозой Талын Хотогор гэжэ нютагта 140 гектар газар дээрэхи ургасын хахад хубинь гээлтэ хоролтодо ороһон гэхэ гү, али гектарай 8 центнерэй орондо миин лэ 4 центнер абтаһан байгаа юм. Энээниие далдалха хүсэлтэйгөөр тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Цыбиков, совхозой агроном Балдаев гэгшэд тэндэ яаралтай түргэнөөр зябь хахалхыень захираа бшуу. Иимэ байхадань партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Гончарова хахалалгыень зогсоолгожо, дурсагдаһан асуудалые партийно-гүрэнэй комитедэй заседани дээрэ табиһан байгаа. Һүүлээрнь тэрэ Талын Хотогорто тармалга эмхидхэгдэжэ, гектар бүриин 2 центнер 20 килограмм ургаса нэмэжэ хуряагдаһан.

Мүн «Мир» колхозһоо ороһон дохёогой ёһоор нүүдэл заседани үнгэргэгдөө һэн.

Иимэрхүү жэшээнүүдые дурдаха гэбэл, нилээд олон.

Мүнөө үедэ тэдэмнай ороһон орооһо тарянай бүридхэл, үрэһэ хүрэнгэ адхалга шалгажа байнхай.

А. ШАТУЕВ,
Зэдын партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

Халуун хаһа үнгэрөө. Комбайн сэбэрлэгдэжэ табигданхай. Нэгэ һанаан дүүрэбэ. Иимэрхүүл бодолтойгоор Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Знамя Ленина» колхозой бэрхэ комбайнер Цыренжап Дашиев алхалжал ябана ёһотой. Энэ комбайнер мүнөө жэл 505 гектар тарая хуряажа, 8700 центнер орооһо сохёо.

ШЭНЭ ГАЗАРАЙ ХҮСЭТЭЙДЭ

Һүүлэй 3—4 жэлэй туршада манай колхоз анхан малай бэлшээри байһан газар гү, али ургаса муутай сабшалан хадалан ехээр элдүүрилжэ шадаһан байна. Энээхэн үе соо хамтадаа 3472 гектар шэнэ атар газар тариалан болгогдон элдүүрилэгдээ. Гансахан үнгэрһэн 1963 ондо колхозоймнай механизаторнууд аяар 2700 гектар газар хахалжа ашаглаһан байна бшуу. Шэнэ газар эдлэһэнэй аша үрэнь угаа ехэ. Хэрбээ 1961 ондо манай колхоз миил 6000 гаран центнер орооһо хуряажа абаһан һаа, 1962 ондо 40,5 мянган центнер, 1963 ондо 66 мянган центнер абтаһан байна. энэ жэлдэ гансахан шэниисэ 72 мянга шахуу центнер хадажа сохиһон зэргэтэйбди.

Энээн дээрэһээ харахада имагтал шэнэ газар ехээр элдүүрилһэн ушарһаа энэ хугасаа соо орооһо абалгые 12 дахин шахуу дээшэлүүлээд байна ха юмбибди. Энэмнай манай колхозой үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ, үргэн олон колхозниигуудай ажабайдалда эрид хубилалта үзүүлһэн жэшээтэй.

Ургаса элбэгээр хуряажа абадаг болоһон дээрэһээ гүрэндөө ехэ хэмжээнэй орооһо тарая худалдажа шадаха, колхозойнгоо олзо доход улам арьбадхаха арга боломжотой болооодди. 1963 ондо колхозоймнай тарияшад Эхэ орондоо 34,4 мянган центнер орооһо худалдажа, жэлэй гурбан түсэб дүүргээ.

Тариянай эдеэшэжэ байха үедэ хэды шанга халуунай болобошье һаань, тарилгаяа эрхим шанартайгаар хэһэнһээ үндэһэлжэ, мүнөөшье жэлдэ һайн ургаса хуряагаабди. Үрэжэл һайнтай зарим участогууднай гектар бүриһөө 22—31 центнер хүрэтэр шэниисэ үгэһэн. Тиихэдэ шэнэ газарай гектар бүриһөө дунда зэргээр 10 центнер шэниисэ хуряагдаа.

Тэрэнэй ашаар **манай колхоз 15 мянган центнер орооһо гүрэндэ худалдаха түсэбтэй һаа, 35,2 мянган центнер тушааба.** Социалис уялгамнай 27 мянган центнер байһан. Энэмнай манай механизаторнуудай габьяата ажалай эрхим амжалта мүн болоно.

Энэ жэлэйнгээ илалтаар амжаһан манай колхозниигууд ерэхэ жэлдэ үшөө баян, бата найдабаритай ургаса хуряахын түлөө тэмсэлээ бүри мүнөөнһөө эхилжэ байна. Нэн түрүүлэн хүрэнгын үрэһэн тушаа онсо анхаралаа хандуулнабди. **Хойто жэлдэ хэрэгтэй болохо үрэһэн —23 мянган центнер орооһон амбаарта хаагдаад** байна. Тэрэнэй 4000 центнерынь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые интенсификациин замаар хүгжөөлгын эхи табиһан түрүүшын түүхэтэ жэлдэ иимэ зэргын амжалта түйлаба гээшэбди. Энээнээ улам арьбадхахын түлөө эсэшэ еусашагүйгөөр ажаллахаар манай бүхы ажалшад зоригжонхой.

П. ХАЙДАПОВ,
Хяагтын управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозои түрүүлэгшэ.

ГАБЬЯАТА АЖАЛАЙ ДҮН

Интенсификациин замаар... Эдэ үгэнүүд манай тарияшадай сэдьхэл бодолдо бүхөөр хадуугдажа, үдэр бүриинь хүтэлбэри, ажал хэрэгэйнь зорилго болон батажаа. Үнгэрһэн хабартаа, мүн аяма халуун зунайшье үедэ ажахымнай хэдэн олон механизаторнуудай эршэтэ гараар бүтээһэн ажалынь, хүсэһэн оролдолгонь мүнөө эрхимээр харюулагдаад байна.

Хэдышье өөрсэ буруулган хүйтэн хабарай, ангама халуун зунай ушарбашье һаань, манай совхоз нютагайнгаа байгаалиин эрхэ байдалай зэргээр урдань үзэгдөөгүй гэхээр ехэ орооһо тарая хуряажа абаба. Тэрэнэй дүн тухай үсөөхэн үгөөр тэмдэглэе. Байгша ондо 95 мянган центнер орооһо тарая хуряажа абаха, тэрэнһээ 17 мянган центнерынь гүрэндөө худалдаха гэһэн түсэбтэй һэмди.

Тарая хуряалгын, гүрэндэ орооһо тушаалгын хүдэлмэри хаһа саг соогоо дүүргэгдээд байна. **Хамтадаа 115 мянган центнер орооһон сохигдожо абтаад, тэрэнһээ 49130 центнерынь Эхэ оронойнгоо жасада оруулаад байнабди.** Инхэлээрээ орооһо гүрэндэ худалдаха гурбан жэлэй шахуу түсэб дүүргэгдээ, социалис уялгаһаа гадуур 14,1 мянган центнер тарян шэнэ ургасаһаа бэлэдхэлэй пунктнуудта адхагдаба бшуу.

Энэ амжалтын эшэ үндэһэниинь хүдэлмэриин эрхим шанарһаа, манай эндэ таараһан һайн сортын үрэһэнһөө, хүдэлмэришэдэй габшагай ажалһаа эхитэй.

Энэ жэлдэ 5 мянган центнер шэниисэ хуряагаабди. Ургасадань «Селенгинская» гэжэ сортын үрэһөөр тарилга хэхэдээ мүртэй юумэ абагшагүй һэмди. Мүнөө «Скала», «Онохойская-4» гэжэ сортын үрэһэ тарибабди. «Скала» гектар бүриһөө 13—18 центнер, «Онохойская-4»—17 центнер ургаса үгөө. Тиихэдэ «Червонец» гэжэ сортын ешмээнэй, «Золотая дождь» сортын обёосой үрэһэн найдамтайгаар нютагжаа. Жэшээнь, зарим участогһаа 22 центнер хүрэтэр обёос сохиһон. Нютагай эрхэ байдалда таараһан үрэһэн гээшэ инхэдээл али зэргын удха шанартай болоноб?! Үшөө нэгэ һонин бии. Бидэ 550 гектар горох тарая һэмди. Гектар бүриһөөнь 10 центнер хуряагаабди. Хойто жэлдэ энэ ургамалай тарилгые хоёр дахин эбхэхэмнай. Лаб хүрэхэ хүрэнгын үрэһөөр өөһэдөө бэеэ хангаабди.

Ерэхэ жэлэй ургаса тухай мүнөөнһөө һанаата болохо уялгатайбди. **38 мянган центнер орооһон хүрэнгэдэ хаагдаа.** Түсэбнай 29 мянган центнер. 2200 гаран гектар намарай паар хахалагдаа. 28 трактор газар хахалалганда хабаадаа. Трактор болон бусад зэмсэг заһалганда оронхой. Ноябриин 7 болотор 28 трактор, 16 комбайн, 38 плуг заһабарилжа дүүргэхэ гэжэ һая үнгэргэгдэһэн хамтынгаа суглаан дээрэ механизаторнуднай социалис уялга абаа.

П. ПАВЛОВ,
Яруунын управлениин Нарһатын совхозой директор.

ТАНИЛСАГТЫ, БАЯН[illegible]

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

Бэшүүрэй совхозой тарияшад болон механизаторнууд 10980 гектар тариалангай га бүриһөө дунда зэргээр 14,1 центнер орооһо хуряагаа. Тэрэ тоодо 800 гектарай га бүриһөө 25 центнер шэниисын ургаса абаба. Совхозой тарияшад Эхэ орондоо аяар 82 759 центнер орооһо тушааба.

«Коммунизм» колхоз 3751 гектар тариалангай га бүриһөө 22 центнер шэниисэ хуряаба. Энэ колхозой П. П. Челночковой хүтэлбэрилдэг бригада 150 гектарай га бүриһөө 40,6 центнер ургаса абаа.

Калининай нэрэмжэтэ колхоз тариалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер ургаса хуряагаа. Тиихэдэ С. Е. Федоровой онһожоруулагдаһан звено уһалагдаһан, минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаһан 40 гектарай га бүриһөө 41,16 центнер шэниисэ абаа. Энэ колхоз 21 260 центнер тарая Эхэ орондоо худалдаба.

«Знамя Ленина» колхоз 5523 гектар тариалангай га бүриһөө дунда зэргээр 15,9 центнер, тэрэ тоодо 236 гектарай га бүриһөө 32 центнер ургаса хуряаба. Тиихэдэ уһалагдаһан 54 гектарай га бүриһөө 42 центнер шэниисэ хуряагаа.

«Знамя Ленина» колхозой комбайнер **Ц. Д. Дашиев** хуряалгын үедэ «СК—3» комбайнаар 490 гектар хуряажа, 9005 центнер тарая сохиһон байна. Энэ колхозой комбайнер **Л. Д. Дугаров** 456 гектар хуряажа, 8523 центнер орооһо суглуулаа. «Коммунизм» колхозой комбайнер **А. Ф. Федоров** 356 гектар хадажа, 7800 центнер, Бэшүүрэй совхозой комбайнернууд **С. В. Ткачев** 401 гектар хуряажа, 6027 центнер, **А. К. Афанасьев** 354 гектар хадажа, 5410 центнер орооһо сохиһон байна.

ХЯАГТЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

«Дружба» колхозой 2-дохи отделениин (эрхилэгшэ П. А. Чагдуров) тарияшад болон механизаторнууд 1500 гектар тариаланһаа 21 200 центнер тарая хуряаба. Энэмнай гектар бүриһөө дунда зэргээр 14 центнер ургаса абаһан болоно.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 35 200 центнер тарая Эхэ орондоо худалдажа, түсэбөө 2 дахин үлүүлэн дүүргэһэн байна. 1960 ондо 2 мянган гектар шэниисэ тарьдаг байгаа, 1964 ондо 6200 гектарта хүргэгдөө. 1961 ондо гүрэндэ тарая худалдажа, 33,3 мянган түхэриг олзо оруулһан байгаа, энэ жэлдэ 300-гаад мянган түхэриг олзо абахань.

Энэ колхозой комбайнер **Д. Д. Будадоржиев** хуряалгын үедэ 700 гектар хадажа, 8000 центнер тарая сохиһон байна. Комбайнернууд **Н. А. Бухольцев** («Дружба» колхоз) 523 гектар хуряажа, 5280 центнер, **В. В. Падерин** (Хяагтын совхоз) 64[illegible] гектар хадажа, 3728 центнер, **Б-Ц. Н. Нимаев** (Сэлэнгын совхоз) 535 га хуряажа, 4002 центнер орооһо сохиһон байна.

ЗЭДЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 6 мянган гектар тариалангай га бүриһөө 12,2 центнер ургаса хуряагдаа. Энэ колхозой **Ф. Д. Заболоткиин** хүтэлбэрилдэг бригадын 300 гектарай бүриһөө дунда зэргээр 22 центнер ургаса абтаба.

Борьёогой совхоз гүрэндэ 25 мянган центнер тарая тушааха түсэбтэй аад, аяар 53 мянган центнер тушааба.

Комбайнернууд **Б. Д. Дабывалов** (Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз) 530 гектар хуряажа, 6450 центнер, **Г. Г. Сатар[illegible]** (Борьёогой совхоз) бүхыдөө 1126 гектар хуряажа, 5172 центнер, **В. А. Протасов** (Борьёогой совхоз) бүхыдөө 896 га хуряажа, 4635 центнер, **Г. Д. Машеев** (Ториин совхоз) бүхыдөө 6[illegible] гектар хуряажа, 4643 центнер, **Н. И. Хороших** (XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз) бүхыдөө 783 га хадажа, 2537 центнер орооһо тарая сохиһон байна.

Урагшамнай дабшана

ЭРХИМ ҮРЭҺЭН, АГРОТЕХНИКЭ, ХИМИ

...фикаци! Энэ үгэмнай ямар ...тайгаар дуулданаб. Мүнөө ...коз, совхозууд энэл замда ...ал хүдэлмэреэ урматайгаар ...дабшуулжа ябана. Интен... түрүүшын жэлдэ туйлаг... ...туйлалтануудшье ехэ! Манай ...бэрэй управлениин тарья... ...нь абтаагүй ехэ баян урга... ...жэлдэ абаба ха юм. 120 ...ан гектар тарьялан дээрэ... ...бүриин 11,4 центнер ороһо ...уряагдаа. Тухайлан гаргаха... **мүнөө жэлдэ бүхыдөө 1 мил... центнер тарьян шэнэ ур... ...абтаад байна.**

...ениимнай ажахынууд пар... ...вательствынгаа хараалһан ...э замда орожо, нэн түрүүн ...тай газарые хубилгаһан. ...раа бэелүүлэгдэхэдээ, урда ...э таригдадаг ургаса багатай ...уудай орондо һайн ургаса... ...гдэмэл сортын үрэһэ хүрэн... ...лга хэдэг болоо. Уһалагда... ...үргэдхэгдөө. **Энэ жэлдэ 13 ...шахуу гектар тарьялан, 22 ...00 гектар сабшалан уһалаг...** байна. Үшөө нилээд ехэ ... газарта аммиагтай уһа ... ороһо тарьянай баян урга... ...гдаба. **Энээнтэй хамта тарья... ...рэ 171 мянгаһаа үлүү тонно ...хэ тараагдаһан, 1379 тонно ...на утэгжүүлгэ оруулагдаһан** ...һүүлэй хоёр жэл дотор 7300 ...энэ газар эдлэгдэжэ, тарилга

...үрэһэнһөө — эрхим урга... ...манай Мухар-Шэбэрэй та... ...хөөрэлдэдэг. Тиимэшье ...а. Һүүлэй үедэ управлении... ...ажахынууд энэ хэрэгтэ онсо ...хандуулжа, нютагтаа таара... ...даг эрхим шанартай үрэһэ ...бэлдэдэг болонхой. Тиигэжэ ...тарьянай ургасые нилээд ехэд... Мүнөө управлени доторнай ...ская—4» сортын шэниисэ **таридаггүй ажахы байхагүй. Мүн ургасаар бүри ехэ «Скала» сортын шэниисэ таригдадаг болоожо байнхай. Имагтал шэлэгдэмэл һайн үрэһөөр тарилга хэдэг ажахынууд үндэр баян ургаса абана бшуу.** Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхоз 12 мянга 600 гектар тарьялантай, тэрэнэйнгээ 10700 гаран гектарта гэхэ гү, али бүхы тарьялангайнгаа 89 процентдэ сортовой үрэһөөр тарилга хэдэг. Тиихэдэ шэниисын таригдадаг бүхы полинуудай 96 процентдэ «Онохойская—4» сортын үрэһэн хэрэглэгдэнэ. Һүүлэй үедэ ургаса бүри ехээр үгэдэг «Скала» сортын шэниисэ таригдадаг болоожо байна. Энэ жэлдэ хабар хахалагдаһан газарта тиимэ сортын үрэһөөр 92 гектарта тарилга хэхэдэнь, га бүриин 25 центнер ургаса абтаа.

Ороһо тарья ехээр таридаг Бэшүүрэй совхоз, Калининай нэрэмжэтэ колхоз бүхы үрэһэеэ «Онохойская—4» сорт болгожо, жэл бүри баян ургаса абадаг. Тиихэдэ урдань нютагтаа тааража ургадаггүй, муу сортын үрэһэ хүрэнгэ хэрэглэжэ, ороһо тарьянай бирагүй ургаса абадаг байһан «Знамя Ленина» колхоз мүнөө жэлдэ һайн шанартай үрэһөөр тарилга хэжэ, баян ургаса туйлаа.

Агротехникэ тушаа хэлэхэдэ иимэ. Ажахынууд һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ бэлдэжэ абахынгаа хажуугаар агротехническэ заабаринуудые наринаар сахидаг, түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэдэг болонхой. Энэ жэлдэ хабарай тарилга хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Тиихэдэ колхоз, совхозууд эхэнхи полинуудаа хэрээһэлүүлэн, нарин зурууд тайгаар тариһан байха юм. Үнгэрэгшэ хабар хамта 82500 гектарта, тэрэ тоодо 72200 гектар шэниисын полидо гэхэ гү, али бүхы шэниисын 80 шахуу процентнь энэ түрүү аргаар тарилга хэгдээ.

Гадна тарьялангай ургаса саг соогоо харууһалагдаа. Кукуруза, саахарай свёкло гэхэ мэтын ургамалнууд та зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэжэ байхын хажуугаар ороһо тарьянай ехэхэн газарта самолёдоор хоро сасагдажа, буртаг үбһэнһөө сэбэрлэгдэһэн. **Энэ жэлдэ хамта арба мянгаад шахуу гектар газарта тиимэ арга хэрэглэгдээ.**

Үшөө ямар хубилалта болооб гэбэл: энээнһээ урагша 2—3 жэлэй саада тээ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд наарай газарые хороохо тухай хэлсэдэгшьегүй байгаа. Гансал наарай газар үргэдхэжэ, тарьялангай ургасые дээшэлүүлхэ шанги һанадаг һэн. Харин мүнөө пропашной ургамалнууд ехээр таригдадаг, намартаа газар хахалагдадаг болоожо, эртын паар хахалалга горитой хороогдоо. Севооборотой заабаринууд наринаар сахигдадаг болоо. Урдань сэбэр паар дээрэ таригдадаг ургамалнууд мүнөө кукуруза, хартаабха, горох, саахарай свёкло тариһан газарта, намар хахалагдаһан паар дээрэ таригдажа, баян ургаса абтана. Энээн тушаа иимэ жэшээ харуулаая. «Коммунизм» колхозой кукуруза таригдаһан 150 гектар дээрэ шэниисэ тарихада га бүриин 40,6 центнер ургаса абтаа. Мүн энэ колхоз намарай 200 га паар дээрэ ороһо тарья ургуулжа, гектарай 26,4 центнер ургаса хуряагаа. «Заганский» колхозой механизаторнууд горох тариһан газарые намарай паар болгожо, тэндэнь шэниисэ тарьяад, га бүриһөө 22 центнер тарья хуряагаа.

Хими ямар туһа хүргэнэб? Хэнһээншье асуугаа һаатнай, энээнэй ашаа үрэ ехэтэй байдаг тушаа олон юумэ хөөрэхэ байха. Тарьян ажахыда хими хэрэглэхэдэ ёһоороошье һайн байна бшуу. Буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ хэрэгтэ гербицидэй ямар туһатайе хэн мэдэхэгүйб!

Һүүлэй үедэ ажахынуудта аммиагтай уһан хэрэглэгдэжэ, тарьялан утэгжүүлэгдэнэ. Энээнэй ашаар ороһо тарьянай баян ургаса абтана. Жэшээлхэдэ, «Заганский» колхозой 3-дахи тракторно-тарьян ажалай бригадынхид 150 гектар хабар хахалагдаһан газарые аммиагтай уһаар утэгжүүлжэ, га бүриһөө дунда зэргээр 23,5 центнер шэниисэ хуряагаа. Энэмнай ехэхэн ургаса ха юм!

Тиигэжэ управлениимнай ажахынууд эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ бэлдэдэг болоожо, агротехническэ заабаринуудые наринаар бэелүүлжэ, химын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, ороһо тарьянай иимэ баян ургаса абаба. **Управлениимнай колхоз, совхозууд 450 мянган центнер ороһо тарья гүрэндэ тушаахын орондо 473 мянга 605 центнер тушаажа, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргээ.** Зарим ажахынууд илангаяа ехэ амжалта туйлаба. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой гэшүүд бүхы тарьялан дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 17,6 центнер ороһо тарья хуряажа, гүрэндөө 36932 центнер тарья тушаагаа гэхэ гү, али түсэбөө гурба дахин үлүүлэн дүүргээ. Калининай нэрэмжэтэ колхоз дунда зэргээр гектарай 12,7 центнер ороһо тарья хуряажа, хамта 21261 центнер тарья гүрэндөө худалдаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 37 мянга гаран центнер тарья гүрэндөө худалдажа, түсэбөө баһал гурба дахин үлүүлэн дүүргээд байна. Бэшүүрэй совхозой ажалшад тарья тушаалгаар жэлэйнгээ түсэбые 275 процент дүүргээ.

Иимэ ехэ амжалта управлениимнай бүхы ажалшад, механизаторнуудай оролдосотойгоор ажаллаһан дээрэһээ туйлагдаа. Намарай хүдэлмэриин үедэ олохон механизаторнууд ажалдаа шалгарһан байха юм. Тусхайлан хэлэхэдэ, «Знамя Ленина» колхозой түрүү комбайнернууд Ц. Д. Дашиев, Л. Д. Дугаров, «Коммунизм» колхозой—А. Ф. Федоров, Бэшүүрэй совхозой—С. В. Ткачев гэгшэд тарья хуряалгын үедэ жэшээтэ һайнаар ажаллаа. Тэрэшэлэн кукурузын, хартаабхын баян ургаса хуряагданхай. «Забайкалец» колхозой нүхэр И. Т. Носковой хүтэлбэрилдэг звено 100 гектар дээрэһээ га бүриин 303 центнер, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой нүхэр И. Н. Черняевай даадаг звеногойхид 247 гектар полиһоо га бүриин 331 центнер кукурузын ногоон элэ набшаһа хуряажа, силос дараа. Бүхы дээрэнь хэлэхэдэ, манай управлениин олон ажахынууд кукурузын һайн ургаса абаа. **Управлени дотор 233 мянга шахуу тонно кукурузын силос дарагдаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдээ.**

Мүнөө үедэ колхоз, совхозууд ерэхэ жэлэйнгээ тарилгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтажа, 1965 ондо баян ургаса абаха зорилготойгоор ажаллажа байна.

П. САПРЫКИН,
Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин главна агроном.

ШАДАЛ ЗЭРГЫН ШАЛГАЛТА

Үшөө нэгэ харюусалгатай шалгалта дабагдажа гарагдаба. Тарья хуряалга, гүрэндэ ороһо тушаалга сум дүүргэгдэжэ, хэлэһэн үгэ, абаһан уялга хүсэндөө хүргэгдэбэ. Түнхэн нютагай олон мянган центнер алтан шэниисэ түсэбһөө гадуур гүрэнэй амбаарта орожо, манай управлениин хүдөө ажалшадай габьяа солые дуудуулна.

Тиимэл даа, энэмнай үнэхөөрөө габьяа солын хэрэг гээшэ. Ажалай энэ илалта манай хүдөөгэй ажалшадай улаан гараар, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай эмхидхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэриин ашаар туйлагдаһан хэрэг.

Энэ жэлэй тарья хуряалга ургасын эртэ болоһон дээрэһээ ажахын хойшолуулагдашагүй, олон хүдэлмэритэй зэргэшээ: үбһэ хуряалта, намарай паар хахалалга, элдэб янзын утэгжүүлгэ хэхэ, хартаабха, овощ хуряалга гэхэ мэтые зэргэ ябуулжа, болзор соонь бүтээхэ шухала байгаа.

Энээндэ бидэнэр үнинэй бэлэдхэл хэһэн байгаабди. Ажалшан бүхэн, коммунист бүхэн өөрынгөө харюусалга, уялга зорилгоёо гүнзэгыгөөр мэдэржэ, аһан шадалаараа ажаллаха эрмэлзэлгэтэй байбал, манай урда табигдаһан зорилго заатагүй дүүргэгдэхэ гэжэ бидэнэр батаар этигэдэг, найдадагшье гээшэбди. Управлениин партийна организаци эгээл иимэ хүдэлмэри хүн зонойнгоо дунда тарья хуряалгын эхилхэһээ холо урид ябуулжа захалаа бэлэй. Ажахынуудай отделени, бригада бүхэндэ тарья хуряалгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилгонууд тухай асуудалтай партийна суглаанууд үнгэрөө, тиихэдэ агитаторнуудай, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй хэдэг хөөрэлдөөнүүдэй гол удхань мүн лэ энэ асуудал болоо һэн.

Хуряалгын үедэ тарьяашадай дунда партийна хүдэлмэри ябуулхаар партийна, партийно-комсомольско бүлэгүүд байгуулагдаа, хуряалгын шиидхэхы участогуудта дүршэлтэй коммунистнууд, комсомолшууд табигдаа һэн. Ажахы бүхэндэ социалис мүрысөөнэй гурим зохёогдожо, механизатор бүхэндэ хүргэгдэһэн, комбайнын агрегат бүхэн тодорхой уялга бэе дээрээ даажа абаһан, мүн нэгэ полиһоо нүгөө поли хүрэтэр техникые ябуулха маршрут табигдаһан юм. Тэрэшэлэн ажахы бүхэндэ комбайнуудые бүлэг бүлэгөөрэнь ябуулхаар хараалагдаһан. Тиимэ бүлэг бүхэндэ агитатор томилогдоо.

Управлениин партийна комитедэй партэмхидхэлшэд, партийна бүлэгүүдэй, агитаторнуудай хүдэлмэриие үдэр бүриин хиналта доро абаа. Энээн дээрэһээ харахада, хуряалгын үедэ партийна бүлэгүүд политическэ гол хүсэн болоһониинь ойлгосотой бэзэ. Хүсэеэ иигэжэ хубаарилһан ушар манай амжалтын нэгэ үндэһэн болоо гэжэ бидэнэр тобшолол хэнэбди. Тиимэһээ эдэ бүлэгүүдэй хүдэлмэри тухай тобшохоноор шье һаань, тогтохо шухала.

Партийна, партийно-комсомольско бүлэгүүд тарьяашадай, механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө эмхидхэн дэлгэрүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулаа. Энээнэйнь ашаар мүрысөөн тарья хуряалгые түргэдүүлхэ нэгэн шухала нүхэсэл болоожо шадаһан юм. Хуряалгын халуун хаһада мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри гаргагдажа, түрүү ябаһан агрегадта улаан вымпел, шан үгтэжэ байгаа, «Дайшалхы хуудаһан», «Сахилгаан», үгышье һаа, «Нүхэдүүд, анхарагты!» гэхэ мэтэ комбайнай агрегадуудай халаан бүхэнэй хүдэлмэриин ябасые тодорхойлон бэшэжэ, олоной анхаралда хүргэхые оролдоо. Тиихэдэ управлениин парткомой газетэ, радио тарья хуряалгын асуудалнуудые гол анхаралһаа алдаагүй.

Тэрэшэлэн партийна бүлэгүүд партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха постнуудтай суг хамта хуряалгын шанарай хойноһоо нарин нягта хиналта хээ, голодоһо гаргагшадтай, ороһо тарья үрингшэдтэй шанга тэмсэл ябуулаа.

Саянай совхозой Нугын партийна бүлэгэй хүдэлмэриие онсо тэмдэглэлтэй. Дүршэлтэй коммунист Ж. Ошоровой хүтэлбэри доро энэ бүлэгэйхид тарьяашад болон механизаторнуудай ажал хэрэгые шадамар бэрхээр эмхидхэжэ, ехэ амжалта асараа. Мүнөө жэл управлениин бүхы ажахынуудта комбайнууд бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлөө. Тиибэшье Нугын механизаторнууд энэ талаар хамагһаа һайн жэшээ харуулаа: машина техникын миин байха ябадалые зайсуулаа, автомашинануудай ябасые хэдэн дахин хурдадхаа. Тиигэжэ тарья хуряаха, ороһо гүрэндэ тушааха хүдэлмэриие хамагһаа түрүүн, һайн шанартайгаар дүүргэһэн юм. Тарья хуряалгын үедэ энэ бүлэгэй 5 коммунистда «Коммунис ажалай ударник» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо.

Эндэхи коммунист бүхэн һайн агитатор, һайн эмхидхэлшэ байхаһаа гадна, ажалдаашье түрүү жэшээ харуулжа ябаһаниинь энээхэн баримтаһаа элирнэ.

Партийна бүлэгэй хүдэлмэриин амжалтада эндэхи партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. Сыбеновагай хубита бии.

Үшөө нэгэ жэшээ. «Восточные Саяны» колхоз 12 үдэрэй туршада силосэй ургамалнуудые хуряажа, силос дараа, 5 үдэр соо гүрэндэ ороһо тушааха уялгаяа дүүргээ, сентябриин 25-да хуряалгын бүхы хүдэлмэри түгэсхөө һэн. Энэшье амжалта эндэ байгуулагдаһан партийна бүлэгүүдэй эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин ашаа үрэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Управлениин партком хуряалгын үедэ механизаторнуудай культурна, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангаха талаар нилээд ехэ оролдолго гаргаа. Механизаторнуудта болбосон түхэлтэй полевой стануудые түхеэрхэ, эдеэ хоол һайнаар бэлдэхэһээ эхилээд газетэ, журналнуудаар таһалдуулхагүй гэжэ анхарагдаа. Мүн аймагтамнай хоёр агитбригада байгуулагдажа, ажахы бүхэнэй механизаторнуудые концерт, лекци, һони һонин хөөрэлдөөгөөр таһалдуулаагүй. Тобшолон хэлэхэдэ, соёл сурталай бүхы зэбсэгүүд ашаа үрэтэйгөөр хэрэглэгдэжэ, хуряалгын хүдэлмэридэ туһа нэмэри хүргөө юм.

Мүнөө жэл газар тарьяландамнай хими үргэнөөр нэбтэржэ эхилээ: хамта дээрээ 11 мянган гектар газар аммиачна уһаар, бусад утэгжүүлгэнүүдээр шанаржуулагдаа һэн. Ургамалнуудай буртаг үбһэ болон хоротонтой тэмсэхэ ябадалда авиахимическэ арга үргэнөөр хэрэглэгдээ. Энээнэй ашаа үрэ ехэ: Саянай совхозой 1-дэхи отделенидэ аммиачна уһаар утэгжүүлэгдэһэн газарһаа гектарай 18—22 центнер шэниисэ хуряагдаа. Иимэл хадань манай тарьяашад энэ утэгжүүлгэ газартаа оруулха гэжэ ехэ оролдодог болонхой.

Мүнөө жэл үшөө нэгэ шэнэ юумэн газар тарьялан дээрэмнай бии болоожо, үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Колхоз, совхозуудай болон мэргэжэлтэдэй хүсөөр академик Лысенкын заабариин ёһоор 34 мянган тонно органо-минеральна компост бэлэдхэгдээ. Тиихэдэ «Сельхозтехникын» отделениин хүдэлмэрилэгшэд 4200 тонно торфоминеральна утэгжүүлгэ бэлдээ. Утэгжүүлгэнүүд намарай паарта хэгдэһэн байна.

Газар тарьялангаа эрхилхэ талаар шэнэ арга дүрэ, илангаяа хими нэбтэрүүлгэдэ коммунистнуудай, партийна организацинуудай оролдолго ехэ. Тэдэнэрэй иигэжэ хүдэлхэнь зүбшье гээшэ. Ушар юуб гэхэдэ, партиин ЦК-гай болохоёо байгаа Пленумые ажалдаа, политическэ хүдэлмэридөө амжалта туйлан угтаха зорилго тэдэнэр урдаа табина.

Ю. ВИЗАНТИЙСКИЙ,
Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь.

МАНАЙ ИНТЕРВЬЮ

ҺАЙН ДАА, ТАРЬЯАШАДНАЙ!

...гэ намарай үлзы баян ...ые хуряан абаһан та...адайнгаа илалтада рес...икымнай ажалшадай бая... байһаниинь хэндэшье ...жэ. Тэрээнтэй дашарам...ан, манай корреспондент ... хүдэлмэришэн, алба ...да хандаба.

...мотив-вагон заһабарил... заводой дизельнэ цехэй ...рь ЦЫРЕНДОРЖИ РЕН...НОВ:

...лөө бүхэндэ ажалда гара... урда тээ газетын шэнэ ... дуулахадаашье гү, али ун...аашье бидэ, хүдэлмэришэ... анхарал түрүүшын лэ хуу...да байдаг гээшэ. «Респуб...мнай ороһо тушаалгаяа ...болгожо байна хаб, нёдон...ондо орходоо уялгаяа ... лэ дүүргэхэнь» — гэһэн ...лдөөнүүд бидэнэй дунда ... Август һарын һүүл ба...бороо хурын ороод һалаха... манайхид гэмэрэлдэхэ: ...е харлаһан тэнгэри, тарья ...хагүйнь».

...лэй һүүлдэ баярта мэдээ... дуулдаба. Буряадаймнай ...шад хэлэһэн үгэдөө хүрэ... уялгаяа үлүүлэн дүүргээ. ...мнай бүри һунаажа хая...ба» — гэлсэн, ехэ бая...

...нөө манай заводто локо..., вагоной бүтээд, бэлэн ...ко. шэрдэгдээд гарахада, ... баяр болодог гэжэ һана... Эгээл тиимэ баяр бидэнэй ... сэдьхэлые эзэлээ һэн. ...ар хүдэлхэ урма зориг ...эхигүй түрөөд орхино.

...рёод жэлдэ слесариин ...хэжэ ябахадаа, ажалай ...гээшые һайсахан амталаг... Тиимэл хадань тарьяашадай ...ада баясан, үнэн зүрхэн... һайн даа гэнэм.

Буряадай облпрофсоведэй ахалагша инструктор МАРИЯ КИРИЛЛОВНА ПЕТУХОВА:

Мүнөө октябриин 1-һээ эхилжэ, манай республикын колхозуудта профсоюзна организацинууд хүдэлжэ эхилбэ. Тэрэ үеэр би хүдөө нютагаар һайса ябаа һэм. Илангаяа Хяагтын үйлэдбэриин управлениин ажахынууд дээгүүр ехэл ябагдаа гээшэ. Мүнөөмнай профсоюзна организацитай болоһондоо колхозой механизатор, мэргэжэлтэд баяртай, ажал хүдэлмэридөө, тарья хуряалгадаа ехэл эрмэлзэл дүүрэн, урагшатайгаар ябажа байгаа һэн.

Хяагтын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тарья хуряалга дээгүүр ябахадаа, комбайнер Д. Будадоржиевай ажалые хаража ехэл һайшаагаа һэм. Энэ хүн үдэр һүни гээшые мэдэхэгүй юм. Бүри һүниин 2—3 саг болотор ажаллаха юм. Тиигэжэ Хяагтынгаа управлени соо түрүүлһэн һурагтай. Хаанашье ямаршье ажахыда ябахадам хуряалгын ажалшье бусалжа байгаа һэн. Энэ сүлөөгүй үедэ механизаторнуудтай хөөрэлдэхэдэ ямар һонин һэм даа! Заримаиинь хөөрэлдэхэ, зугаалха сүлөөгүй ябажал байха юм.

Хяагтын дардам харгыгаар Улаан-Үдэ тээшэ машинанууд һубарижал байгаа. Ороһо тээһэн тэдэ олон машинануудые харахадаа, ехэл баярлаа һэм.

Энэ ехэ хилээмэн... үдэр бүхэндэ магазин sooһоо бамбагар сагаан булка абаха бүхэндөө тарьяашадаа эжэлүүдгүй һанахаш. Бидэнэй түлөө хилээмэ ургуулһандань баясан, тэдэнэй, бултанай ашаа туһада, үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ дуран хүрэнэ. Һайн даа, тарьяашаднай.

Энэмнай ёһотойл баатар хүн даа. Хүхирөө һаа, колесно тракторшье урдаһаань үргэжэрхихэ шадалтай. Ажаллахашье гээшэнь хабатай. Мүнөө жэл 600 гектар тарья хадажа, хуряажа, Ёндон-Доржо Жапов Хэжэнгынгээ совхозой механизаторнуудай дунда эрхимлэжэ гаранхай.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ҮРГАСЫН ЭЗЭДТЭЙ

ХОРИИН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

...Анаагай совхозой **1-дэхи отделениин** тарьяашад 2000 гаран ...рай га бүриһөө 10,5 центнер ургаса абаһан байна.

Хэжэнгын совхоз Эхэ оронойнгоо амбаарта 42 620 центнер ...ороһо оруулжа, социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ сов... бүхы тарьялангай гектар бүриһөө 8,4 центнер ургаса ...

Комбайнернууд **Д. Д. Дымбрылов** (Үдын совхоз) 594 гектар ..., 3346 центнер, **А. Бурдуковский** (Хүрбын совхоз) 440 га ..., 4500 центнер, **Б. Садуев** (Анаагай совхоз) 463 гек... хуряажа, 4706 центнер, **А. И. Рекунов** (Хэжэнгын совхоз) ... га хадажа, 4500 центнер, **Д-Н. Данзанов** (Чисаанын совхоз) 350 гектар хуряажа, 3977 центнер тарья сохиһон байна.

ЯРУУНЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

Нарһатын совхоз Эхэ оронойнгоо амбаарта 49130 центнер ... оруулжа, хоёр жэл хахадай түсэб дүүргэбэ.

... совхозой **дүрбэдэхи отделениин** (эрхилэгшэнь нүхэр ..., парторганизациин секретарь нүхэр Намжилов) тарья... болон механизаторнууд 20 мянган центнер тарья хуряаха ... байбал, 28 мянган центнертэ хүргэбэ.

Комбайнернууд **Б. Санжиев** (Нарһатын совхоз) 748 га хада... 3117 центнер, **П. Пантелеев** (Нарһатын совхоз) 771 гектар ..., 2975 центнер, **И. Андриевский** (Яруунын совхоз) ... гектар хуряажа, 2651 центнер, **Ц. Бадмаев** («Победа» кол...) 444 га хадажа, 2745 центнер ороһо хуряаһан байна.

КАБАНСКЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

Кабанскын совхозой тарьяашад Эхэ орондоо 14 458 центнер ... тушааба. Энэнь бултадаа горох юм.

... совхозой **2-дохи отделениин** (эрхилэгшэнь В. В. ...) тарьяашад болон механизаторнууд 600 гектар ... бүриһөө дунда зэргээр 18 центнер ... ургаса хуряаба.

...галай совхозой **Тимлюгэй бригада** (бригадирынь К. С. Кобылкин) 800 гектарай га бүриһөө 16 центнер ургаса хуряагаа.

«Прибайкалец» колхозой комбайнер **Г. Г. Крашенинников** 370 гектар хуряажа, 3600 центнер ороһо сохиһон байна. Комбайнернууд **Н. Г. Шинкоренко** (Кабанскын совхоз) 310 гектар хуряажа, 3900 центнер, **И. Г. Березкин** (Кабанскын совхоз) 300 гектар хуряажа, 4000 центнер ороһо сохибо.

ТҮНХЭНЭЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

«Сибиряк» колхозой тарьяашад Эхэ оронойнгоо амбаарта 19 610 центнер тарья оруулжа, абаһан социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ.

«Восточные Саяны» колхозой **Сагаан Нуурай отделениин** тарьяашад 900 гектар тарьяланай га бүриһөө дунда зэргээр 13 центнер ургаса хуряагаа.

Ургаса хуряалгын үедэ комбайнернууд **Д. Л. Эрдынеев** (Саянай совхоз) 333 гектар хуряажа, 3652 центнер **С. Б. Гомбоев** («Восточные Саяны» колхоз) 312 гектар хадажа, 3232 центнер, **И. Н. Тюменцев** («Сибиряк» колхоз) бүхыдөө 342 га хуряажа, 3795 центнер ороһо сохиһон байна.

УЛААН-ҮДЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

«Советская Россия» колхозой тарьяашад 2500 гектарай га бүриһөө 12,7 центнер ургаса хуряажа, управлени дотороо эрхимлэбэ. Эдэнэр Эхэ орондоо 7100 центнер тарья худалдаа.

Онохойн совхозой комбайнернууд **В. С. Козлов** 535 гектарай, **Ф. Ф. Шурыгин** 510 гектарай ургаса хуряаба.

БАРГАЖАНАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИ

...рл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комбайнернууд ... **Дармаев** 1290 гектар хуряажа, 7155 центнер, ... **Дабаев** 1117 га хадажа, 7150 центнер тарья сохижо, управлени соогоо түрүүлбэ.

ДАЙШАЛХЫ 30 ҮДЭР

Республикынгаа гүрэндэ тарья тушааха уялгаяа дүүргэһэн тухай баяртай мэдээсэлые Буряад нютагай ажалшад хүлеэн угтаба. Колхоз, совхозуудай тарьяашад, промышленностиин хүдэлмэришэд, организаци, эмхи зургаануудай алба хаагшад — бултадаа иимэ мэдээсэлээр омогорхоно, тарья ургуулагша нүхэдөө амаршална.

Хүдөөгэй тарьяашадай туйлаһан амжалтада городой жолоошодой туһа нэмэри бии гэжэ хэлэхээр. Буряадай автомобильна транспортын управлениин олон жолоошод колхоз, совхозуудта ошожо, гүрэндэ тарья тушааха хэрэгтэнь ехэ туһаламжа хүргөө. Байгша оной ургаса шэрэхын тула 760 автомашина эльгээгдэһэн, тэдэнэй олонхинь тарья тушаалгада хабаадалсаһан байна. Мүн туһаламжа хүргэхэ зорилгоор 250 автомашина Новосибирскэ областьһаа эльгээгдэһэн байгаа.

Управлениин олон жолоошод тарья хуряалгын, гүрэндэ тушаалгын дайшалхы 30 үдэр соо эршэмтэй һайнаар ажаллаа. Тэдэнэр хамта дээрээ шэнэ ургасын 186 мянган тонно ороһо шэрээ, тэрэ тоодо бэлэдхэлэй пункта 83,5 мянган тонно тарья тушааһан байна. Харюусалгатай, хүндэтэй энэ ажалые һайнаар дүүргэхэ, баян тарья ургуулһан хүдөөгэй ажалшадта бодото туһаламжа хүргэхэ гэжэ жолоошоднай ажаллаа. Бэлэдхэлэй пунктда хэн ехэ тарья тушаахаб гэһэн мүрысөөн жолоошодой дунда дэлгэрһэн байгаа. Иимэ мүрысөөн Мухар-Шэбэрэй автоажахын жолоошодой үүсхэлээр дэлгэрүүлэгдэһэн юм. Тэдэнэр шэнэ ургасаһаа 13 мянган тонно тарья шэрэхэ түсэбөө дүүргээд, бодото дээрээ 25,3 мянган тонно зөөһэн байна.

Тарья шэрэхын тула колхоз, совхозуудта ошоһон жолоошоднай уялгаяа һайнаар дүүргээ, тэдэндэ ехэ туһаламжа хүргөө. Гүрэндэ тарья тушаалгые эмхитэй һайнаар, таһалгаряагүйгөөр ябуулхын тула шэнэ арга хэрэглэгдээ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Ветошниковой даадаг автоколонныын жолоошод гүрэндэ тарья тушаалгые часай графигаар эмхидхэжэ, даабаряа 200 процент хүрэтэр дүүргэһэн байна. Мүн коммунис ажалай ударнигууд тарья шэрэлгэ дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа. Манай түрүүшүүл П. И. Воловченко, Н. А. Плахов, Г. В. Федоров, Н. Л. Крылов болон бусад даабаряа 150—200 процент дүүргээ.

Уялгаяа дүүргэһэн хүдөөгэй тарьяашадые амаршалха зуураа, тэдэнтэй сугтаа хүдэлжэ, хамтын илалта туйлалсаһан жолоошодоо мүн лэ амаршалнабди.

Г. ВАСИЛЬЕВ,
Буряадай автотранспортна управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

ХУРЯАЛГЫН БААТАРНУУД

XX парсъездын суута комбайнер Дамдин Данжуевич Будадоржиев олон жэлдэ тарья хуряалгаар Хяагтынгаа управлени дотор чемпион болоожо гарана. Энэ жэлдэшье тэрэ эрхимлэнхэй. Солото комбайнер 700 гектар хуряажа, 8000 центнер тарья суглуулаа.

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Эрдэм» совхоздо комбайнер Потап Яковлевич Калашников энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ совхоз дотороо эрхимлээ.

Баян-Голой баатар гэжэ Баргажан голдоо алдаршаһан Бубей Хуриганович Дармаев байгша ондо «СК-3» комбайнаар 1290 гектар хадажа, хуряажа, 7155 центнер тарья сохёо.

Хэжэнгын совхозой Алексей Ефимович Коноваловай хүтэлбэрилдэг тракторно-тарьян ажалай бригада тарья һайнаар ургуулжа, тэрэнээ богони болзорто хуряажа шадаа. Тиигэжэ бригадынхид гүрэндөө 8 мянган центнер тарья тушаагаа.

—ЭДЭНЭРШЬЕ ИЛАЛТАДА ТУҺАЛАА—

Тала дээгүүр намарай һүниин унажа эхилхэдэ, хаа хаанагүй олон галнууд ялагашалдан, хүдөөгэй дардам тэгшэ харгыгаар хэдэн олон машинанууд поли, стан, элеватор тээшэ гүйлдэгшэ бэлэй. Зүб даа, тэдэнэр тиигэншьегүй аргагүй, тараа хуряалгын халуун хаһа ха юм. Таряае гансал хуряаха бэшэ, тэрэниие шэрэхэ, тушааха гээшэмнай мүн лэ гайтайхан ажал шуу. Тимэл хадань жолоошын ажал комбайнерай ажалһаа дутуу бэшээр һанагдана. Хуряалгын үнгэрэгшэ энэ хаһада манай республикын хэдэн зуугаад жолоошод үдэр, һүниие мэдэнгүйгөөр ажаллаа, оролдоо.

МАНАЙ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тараа хуряалгада шалгарһан республикын түрүү жолоошод (зүүн гарһаа) И. Шаликов, И. Кожевин, В. Кожевин — Баргажанай «Сельхозтрансын» АТХ, Г. Пилин — Улаан-Үдын «Сельхозтрансын» АТХ, Петр Добрынин, С. Власов, Г. Туробова, Н. Тонкобрядченко — АТХ-5, Н. Фалилеев, Б. Гуйфин — АТХ-5, А. Лукьянович АТХ-1, П. Красиков — Улаан-Үдын «Сельхозтрансын» АТХ, В. Бурдуковский — Баргажанай «Сельхозтрансын» АТХ.

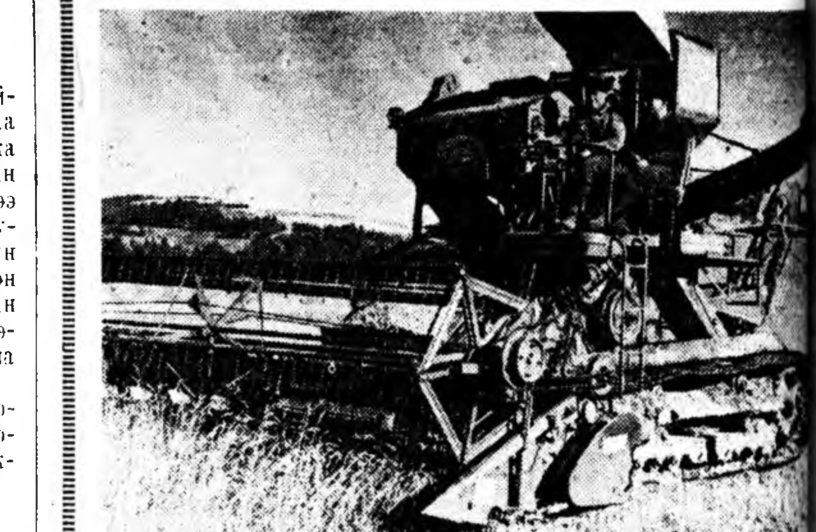
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХОЙТО-БАЙГАЛДАШЬЕ УРГАНА

Номин тунгалаг Байгал далайһаа шанха хойшоо зүргэтэн гараһан харгые унан, Хойто-Байгалай «Рассвет» колхозой ажахы түбхинэнхэй. Эгээл эндэмнай үбэлэй хүйтэн эртэ эхилжэ, хүбэн сагаан саһаар тала дайда, хада хабсагайнь хушагдадаг. Байгал далайһаа хоёр зуун модоной хараанда байрлаһан тус колхозой тараашад ямаршье жэлдэ баян ургаса хуряажа абадаг юм. Мүнөө жэлдэ энэ колхозой гэшүүд тараа хуряалгаяа саг сооньһ дүүргэжэ, хоёр мянгаһаа дээшэ центнер тараа амбаартаа хааһан байна. Ургаса хуряалгада хабаадалсаһан комбайнер Вениамин Гаскин гектарһаа 15-аад центнер шэниисэ хадажа абаһан байха юм. Нүхэр Гаскин тараанай зарим участок дээрэһээ зуун пүүд хүрэтэр шэниисэ хуряагаа. Энэмнай хүйтэн халуун хоёрой ниилэдэг, хододоо хүйтэн байдаг нютагта ургаһан тараан гээшэл! Энэ нютагта шэниисэһээ гадна, ешмээн, обёос яһала һайнаар ургадаг байна.

Холын хойто зугэй энэ колхозой механизаторнууд хүйтэнэй болохоһоо урид 70-аад шахуу гектар намарай паар хахалаа.

П. ОЛЕНИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «СК-3» түхэлэй шэнэ комбайн.

АВТОМОБИЛЯАР,

Г АНСАХАН тараашад ургууһан тараагаараа омогорхоно бэшэ, мүн тэдэнэрэй баярые тараа зөөгшэд, тушаан абагшад хубаалдана. Арганьшьегүй. Хуряагдаһан тарлае гээлтэ хоролтогүйгөөр, саг сооньһ зөөхэ, тэрэниие һайнаар сэбэрлэхэ, наринаар хадагалха гээшэ транспортын худэлмэрилэгшэдэй, тараа тушаан абадаг газарнуудай ажалшадай арюун нангин уялга ха юм.

Хуряалгын түрүүшын үдэр. Тэрэ үдэрые автотранспортын, түмэр замай, уһан замай худэлмэрилэгшэд андаагүй. Поли дээрэһээ эхилээд, колхоз, совхозуудай тараанай тоог, тэндэһээ тараа тушаан абалгын пункт хүрэтэр оройһон конвейерээр ябуулагдаһан шэнгеэр урадхуулагдана. Тэрэ тараан нуур сөөрэмдэ хүрөөд зогсошоһон шэнгеэр тогтошоногүй, улам саашаа ута составтай поездло гү, али уһан замаар — теплоход болон баржада ашагдаад, хүрэхэ газартаа абаашагдана.

Р ЕСПУБЛИКЫН автотранспортна ажахын худэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мурысөө үүсхэгшэ Мухар-Шэбэрэй авто-ажахынхид часай график анха түрүүшынхиеэ хэрэглээ. 10 автомобильтай, 3 прицептэй энэ бригадые түрүү жолоошон нүхэр Ветошников толгойлһон байна.

УҺАН ЗАМААР,

Бригада холын 5 колхоздо худэлхэдөө, үдэр бүхэндэ 34 эрьесэ хэһэн байха юм. Тэдэнэр тараа ашалгада 15 минута, буулгалгада 25—30 минута гаргашалаа. Часай график нэбтэрүүлхын урда тээ нэтэ автомашина суудхэ соо 7—9 тонно тараа зөөдэг байһан һаа, часай графигаар худэлдэг болоһоной һуулээр 13—14 тонно зөөдэг болоо. Мухар-Шэбэрэй автоажахынхид тараа зөөхэ түсэбөө хоёр дахин шахуу дүүргэжэ гэхэ гү, 25300 мянган тонно тараа зөөгөө.

У ЛААН-ҮДЫН пристань тараа хуряалгын үедэ түхэреэн суудхэ соо ажаллажа гараа. Сухэ голые үгсэжэ, Худэриин совхозой тараа зөөхэ шэнэ зам нээгдээ. Тиигэжэ Алтайһаа, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозһоо тараа зөөхэ арга олдоо. Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз уһан замаар 2600 тонно тараа зөөжэ, уялгаа дүүргэв.

«Константин Заслонов» катерай капитан Сергей Васильевич Корнильцев, механик нүхэр Минин, «Сивко» теплоходой капитан Виктор Сергеевич Петухов, механик нүхэр Мордовской болон бусад шэнэ ургасын тараа зөөлгэ дээрэ шалгараа.

Түмэр замаймнай транспорт республикынгаа бусад транспортһаа гээгдээгүй. Пристань дээрэ ерэһэн

ТҮМЭР ХАРГЫГААР...

тараан түмэр замаар элеватор, мелькомбинат хүрэтэр таһалгаряагүйгөөр зөөгдөө. Тэрэшэлэн түмэр замай Зэдэ станциһаа тараа ашаһан поезднууд хододоо үдэшэгдэнэ.

Эдэ бүхы транспортнуудаар асарагдаһан тараан Улаан-Үдын элеваторта буулгагдана. Гурэндэ тараа тушаалгын үедэ элеваторай үүдэн ургэнөөр сэлеэтэй байжа, автомашина, түмэр замай вагон заашье һаатуулагдангүй һуладхагдан, ээлжээтэ эрьесэдээ тэхэрюулэгдэнэ.

Э ЛЕВАТОРАЙ коллектив энэ жэлдэ худэлмэреэ оньһожоруулха талаар горитой худэлмэри хээ. Тэрэнэй ашаар тараа тушаан абалгын худэлмэри түргэдхэгдөө. Тэндэ автомашинаһаа тараа буулгаха шэнэ подъемник тодхогдоһон, буулгагдаһан тараа складта оруулха худэлмэри оньһожоруулагдаһан байна. Тараа хатааха хусэ ехэтэ сушилка бии болгогдоо. Нойтон тараа сушилкада оруулха бункернууд тодхогдонхой. Асарагдаһан тараанай шанар шалгаха лаборатори элеваторай газаа бии болгогдоо. Эдэ бүгэдын ашаар хүнүүдэй хара хүсөөрөө хэдэг ажал нилээд хороогдоһон байна. Элеваторай коллектив ашаа буулгалгын түсэб үни хада дүүргээ.

Эсэгэ оронойнгоо амбаарта энэ жэлэй ургасын хэшэг — тараа тушааха уялгаа республикынгаа дүүргээд байһан баяр баясхаланта энэ үдэртэ транспортымнай худэлмэрилэгшэд омогорхохо ёһоороо омогорхоно.

Н. ЦЫБЕНОВ.

ШЭНЭ ТЕХНИК

ЗОХИДШЬЕ, БҮТЭЭСЭТЭЙШЬ

Баян хэшэгтэ намарай найр дээрэ һонирхомоор, һайрхамаар юуманшье олон. Энэ жэлэй ургаса хуряалгадамнай урдань үзэгдөөгүй шэнэ техникэ олоороо хабаадаһан. **Тиимэ ямар шэнэ машина, комбайн абтажа хэрэглэгдээ хаб** гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй ахалагша инженер Иван Степанович Красиковтай хөөрэлдөө.

Красиков: — жэл бүхэндэ республикын ажахынууд Эхэ оронойнгоо заводуудһаа шэнэ түхэлэй машина, техникэ абажа, ургаса хуряалга болон бусадшье худэлмэридөө хэрэглэжэ байдаг. Жэшээнь, хадалиг, элһэтэй, намагтайшье газарта ябахадаа һаатабаригүй сомор аад, зохидхон комбайн тараа хуряалгын урда тээ абтаһан юм. Энэмнай юрын комбайнда орходоо гэнжэтэй дээрэһээ, хамаг хүндэ гаталуургтай хадын үгсүүр, ташаланшье байг хамаагүй, ядабаригүй тэсэжэ гараһан лэ байдаг. «СКГ-3» гэһэн шэнэ түхэлэй гэнжэтэй 15 комбайн манай республикын ажахынууд абаһан байна.

Корреспондент: — ямар управлени, колхоз, совхозуудта хэды нимэ комбайнууд эльгээгдээ һэм?

Красиков: — нэн түрүүн Яруунын управлениин Инсэнгэ, «Комсомольский», Яруунын совхозой тараашад абаһан. Удаань жэл бүхэндэ тараа талха элбэгээр ургуулжа, республика дотороо суурхаһан Мухар-Шэбэрэй управлениин «Дружба», «Рассвет» колхозууд, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Охин-Булагай, Бэшүүрэй совхозууд, мүн Улаан-Үдын Калининай нэрэмжэтэ колхоз,
нэй Саянай совхоз абаһан

Корреспондент: — үшөө шэнэ техникэ энэ жэлэй хуряалгада хабаадааб?

Красиков: — хоёрдохиһь ургэн абасатай жаткануу но. «ЖВН-10», «ЖВН-6 һэн шэнэ түхэлэй 250 республикын ажахынуудта гаргдажэ, тараа хуряалга һан.

Дээрэ дурсагдаһан тараа ряалгын машина, техникэһ на, свёкло, хартаабха ху түхеэрэгдэһэн комбайнууд һан.

Германиин Демократическ публикаһаа «Е-675» мар комбайнууд абтаһан байна таабха хуряахаар түхеэр энэ комбайн абаһан ажахы нэй худэлмэрилэгшэд нимэ техникэ бэлэглэһэн хани ху баярлахын ехээр баярлажа, шажа байһанаа мэдүүлдэг. мэргэжэлтэдэй бүтээһэн ма техникын дунда хартаабха ха «СКН-3» түхэлэй 1 байн абтаа һэн. Эдэ ком дые Кабанскын, Мухар-Ш Улаан-Үдын управлени ажахынууд абажа, ургаса ху гадаа хэрэглэһэн байна. Т свёкло хураадаг «СКН-2» лэй гурбан комбайн абтаж хар-Шэбэрэй управлениин нуудта эльгээгдээ.

Хэдэн үгөөр хэлэхэдэ, ш хэлэй машина, техникэ энэ тараа, овощ хуряалгада дуулагдажа, баян ургасаяа хоролтогүйгөөр, саг сооньһ жа абахадань, республик ажахынуудта яһала ехэ ту мэри болож угэһэн байх

СТУДЕНТНЭРЭЙШЬЕ ХУБИТА БИИ

Тараа хуряалгын үедэ республикымнай дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудай студентнэр колхоз, совхозуудта ажаллажа, айхабтар ехэ туһа хүргэбэ. Мүнөө хэдэ мянган студентнэр республикынгаа поли дээгүүр худэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай 1200 студентнэр Түнхэнэй, Зэдын, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Яруунын үйлэдбэриин управленинүүдэй ажахынуудта ажаллажа ерээ. Харан гэһээтнай, гансашье ерээдүйн багшанар тэндэ ажаллана бэшэ, мүн Буряадай хүдөө ажахын, Зүүн-Сибириин культурын, мүн технологическа институдуудай хоёр мянга гаран студент хүбүүд, басагад худэлжэ байхал. Тиихэдэ арба гаран тусхай дунда һургуулинуудай студентнэрые нэмэхэдэ, хэды мянган хүн болоноб. Инмэ ехэ хүсэн тараа тушаалгаар Эхэ оронойнгоо урдахи арюун нангин уялга дүүргэлгые нилээд хурдадхаа.

Студентнэр колхоз, совхозуудай тараалан дээрэ худэлжэ байхадаа, гансахан тоог дээрэ ажаллана бэшэ, мүн олохон хүниинь орсо нарин оньһото техникэ жолоодоно. Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо худэлжэ байһан 100 студентнэрэй 32 хүниинь механизатор юм. Тус управлениин Погранична совхозой поли дээрэ дурсагдаһан институдай арбаад студентнэр комбайнер, трактористаар ажаллажа байна.

Эрдэм соёлой орой өөдэ гаража ябаһан залуу хүсэнэй охин түгэлдэр эдэ студентнэрэй нэрэ тараа хуряалгын баатарнуудай алдар солотой нягта холбоотой.

АМТАТАЙ ЭДЕЭН—АЖАЛАЙ ХҮСЭН

— Анна шиниил хүсөөр, шиниил гараар тараанай ургаса хуряан абтаба. Амтан эдеэ бэлдэдэг хүмнай шиниил гээшэш!

— һэ, яагаа һаймһаруу хүбүүмнии, тогоошон эхэнэртэ гоё гоё үгэнүүдээр хандажа, мяхатай шүлэ, тоһотой гуляш бабархаяа хүсөө алтайш, — гэжэ дүүрэн шарайтай, миһэрлиг харасатай, залуухан эхэнэр харюусаба.

— Аа, Анна Пашковамнай һаймһаруу хүнлэ өөхэлиг мяха үгэдэг байгаа алтайш, тиигэбэлшни үдэрэй гурбаад гоё үгэнүүдые бэлдээд ерэхэ болооб, — гээд 1-дэхи отделениин эрхим комбайнер Исай Ткачев хөөрэлдөөндэ оролсобо.

— Энеэдэ нааданшьегүй, ажаллажа байһан зондо амтатай эдеэн хүсэ оруулдаг бэшэ аал, — гээд комбайнер Илларион Павлов нэмэнэ.

Энэ хөөрэлдөө шагнаад, тогоошонуудай ажалша зондо ямар ехэ туһатайень һанан һанан һуугаа һэм. 1-дэхи отделениин полевой станда тараа хуряалгын үедэ 200 шахуу хүн зон ажаллаа. Тэдэниие үдэрэй 3-4 дахин амтатай эдеэгээр хангахын тула тогоошон Анна Пашковагай хэды ехэ анхарал оролдолго, шадамар бэрхэ, дүршэлтэй гар хэрэгтэй байгаа гээшэб. Энэ эхэнэрнай эдеэ бэлдэхэ тусхай һургуули дүүргэһэн дипломтой.

Тараа хуряалган дээрэ ажаллажа байһан зондо дуратай эдеэн саг соогоо бэлдэгдэдэг, һүни оройшье, үүрэй хираанааршье байг хамаагүй, трактористнууд, комбайнернууд, машинын жолоошод, тоотой худэлмэришэд халуун эдеэнэй дээжэдэ Добуунай полевой станда хүртэһэн лэ байдаг.

Гурэндэ 20 мянган центнер тараа тушааһан Бэшүүрэй совхозой 1-дэхи отделениин амжалта соо тогоошон Анна Пашковагай хубитань ехэл!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тогоошон Анна Пашкова.

Ц. ДОНДУКОВ.

Харилсаа холбоон бэхижэн

ДЕЛИ, октябриин 22. (ТАСС). Индиин экономикын шэнэ шэнэ һалбаринуудта хамаатайгаар советско-индийскэ харилсаа холбооной улам бури амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые Индиин хэблэл тэмдэглэнэ.

Банки, Сурракчар болон Маникпуртахи (Мадхья Прадеш штат) 3 шахта хүсэд һайнаар худэлжэ байна. Эдэ шахтанууд Советскэ туһаламжатайгаар байгуула

Бараунидахи (Бихар шта сэбэрлэдэг заводые ашаглал хэ бэлэдхэлэй худэлмэри дэжэ байнхай. Энэ заводые гада үгэхэ баярай ёһолол һарада болохо юм.

СОВЕТСКЭ КОМАНДЫН „ЕХЭ ҮДЭР“

ТОКИО, октябриин 22. (ТАСС-ай тусхай корр.). Мүнөөдэр олимпиада дээрэ советскэ командын «ехэ үдэр» болобо. Манай спортсменүүд байдарка болон каноэ онгосонуудаар урилдаалгын мүрысөөндэ булижа, гурбан алтан медаль абаа.

Байдарка онгосонуудаар мүрысэгшэдэй дундаһаа Ленинградай 28 наһатай эхэнэр багша Л. Хведосюк шалгаран гараа. Тэрэ өөртэйнь анамана урилдааһан румынка Х. Лауэр гэгшэһээ гурба шахуу секундаар урид ерэһэн байна. Тэрэ 500 метрэй зайе 2 минута 12,87 секундын турша соо таталаа.

Сагами нуур дээрэ һорёоной болоходо, совет һэлюурдэгшэд Н. Чужиков, А. Гришин, В. Ионов, В. Морозов гэгшэд илажа, алтан медальда хүртөө. Энэ экипаж ороной элдэб городуудай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн болобошье, олимпиада дээрэ эгээл эбтэй экипажнуудай нэгэн байшоо.

Советскэ Союзай гимнын аялган мүнөөдэр Токиодо үшөө дахин зэдэлээ: Владивостогой электротехник С. Ощепков Черкассай багша А. Химич хоёр каноэ онгосоор хоёр хоёроороо һэлюурдэлгын мүрысөөндэ илажа гараа.

Байдарка онгосоор ганса гансаараа мүрысөөнэй болоходо швед Р. Петерсон олимпиадын чемпион болоо. Нимэ онгосоор хоёр хоёроороо һэлюурдэжэ, урилдаанай болоходо, мүн лэ шведүүд булиһан байна. Каноэ онгосоор 1000 метртэ ганса гансаараа урилдаанай болоходо, ГДР-эй спортсмен Эшерт хамагһаа түргэн энэ зайе гаталаа. Москвагай студент Е. Пеняев эдэ мүрысөөнүүдтэ хабаадахадаа, бронзо медальда хүртөө.

Байдарка онгосоор хоёр хоёроороо һэлюурдэлгын мүрысөөндэ эхэнэрнүүдэй дундаһаа немец спортсменүүд түрүүлээ, совет спортсменүүд дүрбэдэхи һуури эзэлһэн байна.

Дзю-До гэжэ барилдаанда хүндэ бэетэйшүүлэй дундаһаа Японой бухэ И. Инакума булижа гараа. Совет спортсменүүд, Тбилисиин түлөөлэгшэд А. Кинадзе, П. Чиквиладзе гэгшэд бронзо медаляар шагнагдаа.

Мориной спортоор совет спортсменүүд бронзо медальнуудта хүртөө. Немецүүд болон швейцариинхид эрхим үрэ дүн харуулаа.

Дардам харгыгаар булэг булэгөөрөө урилдаанда итальянец М. Дзанин түрүүлээ.

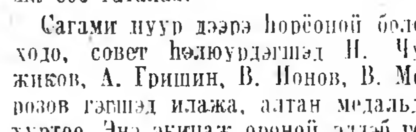
Мүнөөдэрэй түгэсхэлэй мүрысөөндэ советскэ команда амжалта түйлаа. Брусьнууд дээрэ наадахадаа, П. Астахова 19,332 балл абажа, эрхим үрэ дүн харуулаа. Венгриин спортсменка Макрай мүнгэн, манай спортсменка Л. Латынина бронзо медальда хүртэһэн байна. Советскэ гимнастка Т. Замотайлова зургаадахи һуури эзэлһэн байна.

Брусьнууд дээрэһээ һурэлгөөр Чехословакиин гимнастка В. Чаславска хоёрдохи алтан медальда хүртөө. ГДР-эй спортсменка Б. Радохла, Римэй олимпиадын чемпион Л. Латынина хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые хубаагаа. Грозныйн спортсменка Е. Волчецкая табадахи һуури эзэлээ.

Юрын упражнени хэхэдээ, эрэшүүлэй дундаһаа итальянец Ф. Меникелли 19,45 балл абажа, илаһан байна. Баллай арбанай нэгээр тэрэенһээ гээгдэһэн советскэ гимнаст В. Лисицкий, япон Ю. Эндо гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлээ. Манай спортсменүүд В. Леонтьев дүрбэдэхи, Ю. Цапенко зургаадахи һуури эзэлһэн байна.

Меникелли сахаригта шагтагалжа наадахадаа, баһа нэгэ медаль, зүгөөр мүнгэн медаль абаһан байна. Энэ спортоор япон Т. Хаята чемпион болоо, совет спортсмен Б. Шахлин бронзо медаль абаа.

Модон «морин» дээрэ наадахадаа, Югославиин чемпион М. Церар дахяад түрүүлээ.

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөөдэр республика соомнай бага зэргэ үүлэтэй байжа, Байгал шадарай болон хойто аймагуудай зарим газарнуудаар һулагүй саһан ороно. Бусад аймагуудта шииг нойтон орохогүй. Зүүн зүгһөө һулаханаар һалхилха. Хойто аймагуудта 5—10, бусад аймагуудта 0—5, Улаан-Үдэ хотодо үглөөгүүр 14—16, үдэртөө 0—2 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Октябриин 25—26-най үдэрнүүдтэ республика соомнай бага зэргэ үүлэтэй байха. Теэд үдэрэй хоёрдохи хахадта зарим газарта бага зэргэ саһан орохо. Зүүн зүгһөө һулахананаар һалхилха. Хойто аймагуудта һүниндөө 15—20, үдэртөө 1—6 градус хүйтэн, бусад аймагуудта һүниндөө 9—14, үдэртөө 1 градус хүйтэнһөө 4 градус хүрэтэр дулаан байхаар багсаагдана.

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО

ХИЛЫН ЦААНАҺАА

Бүгэдэ ниитын восстани хэхэ уряа

ЛОНДОН, октябриин 22. (ТАСС). Мозамбигай сүлөөрэлгын фронт («Фрелимо») хадаа Португалиин колонизаторнуудта эсэргүүсэн, оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалай түлөө бүгэдэ ниитын зэбсэгтэ восстани хэхыень Мозамбигай арадые уряалаа.

Мозамбигай арад нимэ алхам хэхэ баатай болоно. Юуб гэхэдэ, амгалан ёһоор бэеэ даанхай байдалтай болохо бүхы һэдэлгэнүүдтэмнай Португалиин засагаархид хашалта хэһээлтые, алалга хюдалгые, мүлжэлгые шангадхажа харюусана гээд Дар-Эс-Саламда тунхаглагдаһан фронтын уряа соо хэлэгдэнэ.

Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ шэнэ зам

БЕРЛИН, октябриин 22. (ТАСС). Москвада болоһон уласхоорондын пресс-конференци дээрэ СССР-эй Наукануудай академиин президент М. В. Келдыш, замбуулинай «Восход» гэжэ онгосын экипажай гэшүүд В. М. Комаров, К. П. Феоктистов, В. Б. Егоров үгэ хэлэһэн байна. Энэ пресс-конференци тухай дэлгэрэнгы мэдээсэлнүүд ГДР-эй хэблэлдэ мүнөөдэр гол һуури эзэлнэ.

Гурбан космонавтын ниидэлгэдэ, замбуулинай дайдые Совет ороной шэнжэлэлгэдэ журналистнуудай тон ехээр һонирхоһые газетэнүүд тэмдэглэһэн байна. «Восход» гэжэ онгосо-одоной ниидэлгэ замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ шэнэ зам нээжэ үгөө гээд «Нейес Дейчланд» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

СОФИ, октябриин 22. (ТАСС). Совет космонавтнуудай Москвада үнгэргэһэн пресс-конференци тухай материалнуудые Болгариин мүнөөдэр гараһан бүхы түбэй газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта толилоо.

Инженер, эрдэмтэ болон врачай хэһэн гүнзэгы ехэ, элдэб янзын шэнжэлэлгэнүүд болон ажаглалтанууд замбуулиниие шэнжэлхэ наукые баяжуулаа гэжэ пресс-конференци дээрэ космонавтнуудай хэлэһэн үгэнүүдһээ болон харюунуудһаа эли болоно үгэнэ гээд «Земеделскэ знаме» гэжэ газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА, октябриин 22. (ТАСС). Совет космонавтнуудай пресс-конференци тушаа Москваһаа эльгээгдэһэн дэлгэрэнгы корреспонденцинүүд Польшын газетэнүүдтэ мүнөөдэр түрүүшын хуудаһануудта толилогдоһон байна.

«Восходой» ниидэлгэ замбуулинай онгосонуудые бүтээхэ замда шухала алхам болож үгэнэ гээд «Трибуна люду» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

БОНН, октябриин 22. (ТАСС). Совет космонавтнуудай — «Восход» гэжэ замбуулинай онгосын экипажай гэшүүдэй Москвада пресс-конференци үнгэргэһэн тухай «Восход» шэнэ ниидэлгэ хэхээр бэлэн байна» гэһэн гаршагтайгаар «Рейнише пост» газетэ мүнөөдэр мэдээсээ.

«Восход» гэжэ онгосоор совет космонавтнууд замбуулин соогуур хэнһээшье холуур ниидээ гээд «Нейе Рейн-цейтунг» газетэ мэдээсэнэ.

ПРАГА, октябриин 22. (ТАСС). «Замбуулинай дайда руу хүнэй ниилэн орохо шэнэ шата» гэһэн гаршагтайгаар Москвада болоһон пресс-конференци тухай мэдээсэлые «Руде право» газетэ толилоо.

Имагтал амгалан зорилгоор замбуулинай дайдые Советскэ Союз шэнжэлнэ гээд «Праце» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Хорото аашану болюулха!

ХАНОЙ, октябриин 22. Америкэдэ бүтээгдэһэн аа илгаруулгын тэмдэгтэй «Т-сэрэгэй самолёт 1964 оно тын 18-да ДРВ-гэй газар дуулан унагаагдаһан бай Вьетнамай Демократическа ликын гадаадын хэрэгүүдэ терство мэдүүлээ. Илендэ Таиландын пилот нигэжэ Лаосой баруунай үзэл бэ булэгэй агаарай-сэрэгэй алба хэхын тулада Таила сагаархид намайе 1964 ниин 27-дэ Лаос эльгээгэ Лао Хак Сат гэжэ парти Лаосой бэеэ абанги хүсэн налта доро байдаг район гүүр тэрэ өөрынгөө самол дэн олон дайшалхы ниидэ хэһэн байгаа.

Америкын тала харада этэгээдүүдэй болон Таилан гаархидай хоорондо ёһото гын бии байһые эдэ бүгэдэ үгэнэ. 1962 оной Женева сээнүүдэй дүүргэлтые ёһотойл амгалан тайбан, ги замаар дабшаха арга Ла хын тулада Лаос тушаа ар гурөнэй уласхоорондын мүнөөнэй эрхэ байдалда гаар зарлаха шухала гэ май Демократическа Ре правительство тоолоно гэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

ДЭЛХЭЙН ҺОНИНОЙ ДЭЭЖЭ

ТАБИН ЖЭЛ ҮНГЭРЖЭ ДҮЛИИНЬ ГАРАБА

Англиин Питерборо городой 72 наһатай Ричэрд Даккет 50 шахуу жэлэй урда тээ, дэлхэйн түрүүшын дайнай нэгэ шанга тулалдаанай үеэр тархяа шархаташанайнгаа һүүлдэ дүлии болошоһон байгаа.

Һаяхан нэгэ һүни аймшагтайгаар зүүдэлбэ. Тиихэдээ ехэ бүүгаар бүүдажа добтолхо үедэ дүүреэгээ дэлбэрхэ болотороо айһан һурдэһэнөө дахин мэдэрбэ. Тиин тэрэ зүүдэнһээ ехээр айшанхай һэрибэ. Часай абяае дуулынаб гэһэн мэдэрэл гэнтэ ухаандань оробо. Түрүүшээр юунэйшье болоһые ойлгоогүй. Һүүлдэнь лэ дүлиимни тараа гэжэ мэдэрхэдээ, айхабтар ехээр баярлаа.

Гарри КАЗЕНС,
ТАСС-ай корреспондент.
Лондон.

ХЭН ГЭМТЭЙБ?

Һаяхан Делиин нэгэ суудтэ юрэ бусын хэрэг харагдаа. Кобро гэдэг хорото могойдо хадхуулһан 10 наһатай хүбүүнэй түрэлхид суудээр нэхэбэри хэбэ. Могой номгоруулагша Инар Нат ба энэ уршаг түбэг татагша — метр хахад ута кобро могой харюусагшань болоо. Хүбүүнэй мэдэрэлгүй байһан хада, Натай гэм зэмэнь улам гүнзэгыроо. Тиин могой номгоруулагша энэ ахир түлюур хүниие түрмэдэ хааха, харин кобро могойе дары саазалан алаха эрилтэ табиба. Габэньше судья ондоо һанамжатай байба. Нат түрмэдэ хаагдахаар шиидхэгдээ. Тиихэдэ кобро могой гэм зэмэгүй гэжэ мэдэрэгдээд, Делиин оршон тойрондохи нэгэ ойдо абаашагдажа табигдаа.

Ю. ТЫССОВСКИЙ.
(ТАСС).

БЭШЭГЫНЬ 58 ЖЭЛ БОЛОЖО БАРЮУЛАГДАБА

1906 оной июлиин 25-да Уйсалы гэжэ швед городһоо эльгээгдэһэн почтово открытка һонин ушаралда ороо. Дээрэ дурсагдаһан открыткые почтальон 58 жэл үнгэрһэн хойно — 1961 оной августда эзэндэнь асарба. Габэшье тэрэ хүнэй бэшэгээ хүлеэнгүй хэдэн жэлэй урда ухэшэһэниинь харамтай. Открытка эльгээһэн хүн «түргэн харюу хүлеэнэб» гэжэ тэрээн дээрээ тэмдэглэһэниинь һонирхолтой.

Энэ энеэдэтэй ушарал тэрэ нютагай швед почтын худэлмэрилэгшэдые тээлмэрдүүлээ.

(ТАСС).

Редакторай орлогш
Ц. Ц. ЦИБУД

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Ула улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата— отделов: сельскохозяйственного производства и парт жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологи —24-74, советского строительства и быта—34-93, раб ров и писем—25—41, 38-30, информации—32-74 и дов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Министров Бурятской АССР.

Н00253. Зак. № 10

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной октябриин 24.